

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1938

NOVEMBER

SISU:

Abiellumus, sündimus, suremus ja rahvastikuarv
1937. a.

Kaubalaevastik 1. I 1938.

Õnnetused laevadega Eesti vetes 1937. a.

Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu
nähtused.

Alatised tabelid.

Nr. 204(11)

TALLINN

Nr. 204(11)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

In memoriam

Peeter Semper

Riigi Statistika Keskbüroo referent

† 6. XI 1938

ABIELLUMUS, SÜNDIMUS, SUREMUS ja RAHVASTIKUARV 1937. a.

MARIAGES, NAISSANCES, DÉCÈS et MOUVEMENT de la POPULATION en 1937.

Sisu: 1. Abiellumus, lk. 541. 2. Sündimus, lk. 545. 3. Suremus, lk. 550. 4. Rahvastiku lve, lk. 554.

Alates 1. V 1938 muudeti kõik endised alevid, arvatud välja vaid Võõpsu, mis liideti Rääpina vallaga, linnadeks. Seega on meil nüüd 33 linna. Arvestades teostunud muudatustega linnade koosseisus, tulevad ka statistilised vaatlused demograafias viia läbi suurenenud linnade arvu ulatusel. Et saada ülevaadet ka endiste alevite rahvastiku looduslikust liiklusest, oleme 1937. a. andmete jälgimisel rõõbiti toonud uute linnade andmed ka 1936—37. a. kohta, mis ajani oli võimalik eraldada endisi alevite maakondadest.

Seega linnade koosseisus toimunud muudatuste põhjal kõik teostatavalt kokkuvõtted ja linnade keskmised alates 1935 ja hilisemad aastad hõlmavad kõiki nitudeid linnu, kuna 1934 ja varem andmed vaid endisi linnu. Seepärast ilmneb väike vahe varemaste aastate linnade ja maade keskmistes ja koefitsientide võrdlusi hilisematega. Olgu tähendatud, et linnade uue koosseisu alusel arvatud koefitsiendid sündimuse ja suremuse alal osutuvad märksa kõrgemaiks varemaste, kuna on tulnud juurde hulk iseloomult maale lähenevaid piislinnu.

I. Abiellumus. 1937. a. kuulub kõrge abiellumismääruga aastate hulka. Abiellumisi oli 9 562; see arv on küll 215 võrra väiksem 1936. a. rekordarvust, kuid ületab siiski kõiki eelmisi aastaid. 1 000 el. kohta saame 1937. a. abiellumisi 8,5. Kolme viimase aastaga

Abiellumus 1 000 el. kohta:

Nombre des mariages par 1 000 hab.:

Aasta	1930—34	1925—29	1920—24	1915—19	1910—14	1901—08	1897—1899	1880, 1883—84
1937	8,5	7,8	7,7	7,8	7,1	6,8	7,1	7,3
1936	8,7	7,7						
1935	8,2	7,8						
1934	7,9	7,8						
1933	7,5	7,1						
1932	7,8	6,8						
1931	7,8	7,1						
1930	8,0	7,3						

oleme jõudnud seega rahuldavalt kõrge tasemeni, mis peaks omaltpoolt olema küllaldaseks looduslikuks eelduseks ka sündimuse taseme tõusuks. Kui seda ei ole siiski senini tähelepanuväärivalt toimunud, siis tuleb põhjusi otsida terves ulatuses mujalt.

1937. a. abiellumus on eriti tõusnud Tallinnas, saavutades seniolemata kõrguse — 13,4 1 000 el. kohta, see koefitsient on sidanud tõsta ka üldist linnade keskmist.

Liigitades linnu (koos endiste alevitega) suuruse järgi, saame viimasel kolmel aastal järgmised abiellumismäärad.

Abiellumisi 1 000 el. kohta:

Linnade arv	1937	1936	1935	
100 000 el. ja rohkem linn.	1	13,4	12,8	11,9
20 000—99 999 elan. „	3	9,8	10,6	10,0
10 000—19 999 „ „	3	8,9	8,0	7,1
5 000—9 999 „ „	3	10,2	8,4	8,3
2 000—4 999 „ „	13	8,1	9,1	8,3
Alla 2 000 „ „	10	7,4	7,7	7,3

Üldiselt näib tõenäolisena, et suuremais linnus abiellumuse määr püsib kõrgemana, eriti Tallinnas, kelle rahvastikus oli abiellumisealisi suhteliselt rohkem, erandiga, et 10 000—19 999 linnade abiellumiskoeffitsient osutub madalamaks järgmisest rühmast. Alla 2 000 elanikuga piislinnade abiellumistase ühtub aga peagu täpsalt maade keskmisega.

Maade abiellumismäär 1937. a. võrreldes eelm. a. on vähe langenud, püsid 1930—34. a. tasemel, missugune koefitsient ühtlasi oli ka 1930—34. a. keskmiseks.

Abiellumus 1930—37. a. — Mariages de 1930—37.

I.	Abiellusid registreeritud — Mariages enregistrés				Indeksid N. indices (1927—29 = 100)		
	1937	1936	Keskmine Moyenne		1937	1936	1930—34
			1930—34	1927—29			
Linnad — Villes . . .	3 988	3 890	2 986	3 091	129,0	125,8	96,6
Tallinn	1 944	1 836	1 407	1 482	131,1	124,0	94,0
Elva	11	19					
Haapsalu	38	28	27	34	111,8	82,4	79,4
Jõhvi	18	29					
Kuressaare	26	32	27	21	123,8	152,4	128,6
Mustvee	22	12					
Mõisaküla	14	25					
Narva	223	244	232	236	94,6	103,4	98,3
<i>Seltest:</i>							
N.-Jõesuu j.	8	17	20	21	33,1	52,4	95,2
Nõmme	158	142	112	98	161,2	144,9	114,2
Otepää	11	12					
Paide	32	25	26	25	128,0	100,0	104,0
Petseri	57	51	42	39	172,7	154,5	127,8
Põltsamaa	20	32	23	14	136,7	228,6	164,3
Pärnu	203	206	162	172	114,0	115,8	91,0
Rakvere	117	97	88	88	133,0	110,2	100,0
Sindi	27	18					
Tapu	31	40	35	41	75,6	97,6	85,4
Tartu	614	661	583	547	112,2	120,8	97,4
Tõrva	17	29	19	14	121,4	207,1	135,7
Türi	27	28	21	32	84,4	87,5	65,6
Valga	85	74	88	90	94,4	82,2	97,8
Viljandi	131	107	91	109	120,2	98,2	83,5
Võru	58	43	46	46	126,1	98,5	100,0
Alla 2 000 el. l.	98	101	7	3			
Maad — Arrond.	5 574	5 897	5 769	5 665	98,4	103,9	101,8
Viru	919	911	859	873	104,7	108,2	97,8
Järva	359	352	349	353	101,7	99,7	98,9
Harju	635	598	624	607	95,2	89,7	93,6
Lääne	428	516	502	478	89,5	107,9	105,0
Saare	299	347	333	311	96,1	111,6	107,1
Pärnu	472	518	560	570	82,8	90,9	97,5
Viljandi	355	402	425	444	80,0	90,5	95,7
Tartu	865	928	877	859	100,7	108,0	102,1
Valga	170	187	186	172	98,8	108,7	108,1
Võru	529	559	547	528	100,0	106,3	104,0
Petseri	543	569	511	407	133,4	139,8	125,6
Kokku — Total	9 562	9 777	8 755	8 756	109,2	111,7	100,0

Kõrgema abiellumismäär, nagu eelmisilgi aastail, annab eeskätt Petserimaa, kellele viimastel aastatel läheneb Virumaa. Sisemaal leiame keskmisest

kõrgema määra Tartumaal (7,7), peagu püsivalt madalaima aga Saaremaal (5,8), kellele järgnevad Viljandi (6,1) ja Läänemaa (6,2).

Abiellumus 1 000 elaniku kohta.
Nombre des mariages par 1 000 habitants.

2.	1937	1936	Keskmine	
			1930—34 Moyenne	1927—29 Moyenne
Linnad — Villes	10,9	10,8	9,2	9,5
Talinn	13,4	12,8	10,6	11,7
Antsla	7,0	7,6	.	.
Elva	5,0	9,2	.	.
Haapsalu	7,4	5,5	5,8	7,4
Jõgeva	7,2	12,3	.	.
Jõhvi	7,6	12,4	.	.
Kallaste	7,5	5,3	.	.
Kella	9,0	13,6	.	.
Kll.-Nõmme	10,9	8,2	.	.
Kunda	4,7	7,7	.	.
Kuressaare	5,4	6,8	6,1	5,7
Kärda	7,3	5,8	.	.
Mustia	5,2	5,2	.	.
Mustvee	8,2	4,4	.	.
Mõisaküla	5,9	10,5	.	.
Narva	8,7	8,9	8,6	8,0
Sääst. Narva-Jõesuu jsk.	3,6	4,6	9,0	6,2
Nõmme	8,3	8,0	7,9	8,0
Otepää	5,4	6,1	.	.
Paide	9,6	7,5	7,8	7,4
Paldiski	8,8	6,1	6,9	2,6
Petseri	12,1	11,2	9,6	9,1
Põltsamaa	9,2	11,4	7,8	4,8
Pärnu	9,4	9,7	7,8	8,3
Rakvere	11,7	9,8	7,4	7,2
Sindi	13,0	8,8	.	.
Suure-Jaani	8,0	5,3	.	.
Tapa	8,1	10,6	8,5	12,0
Tartu	10,8	11,8	9,2	8,9
Tõrva	5,7	10,1	7,8	5,6
Türi	8,5	9,1	6,7	10,4
Valga	8,3	7,2	7,6	6,3
Viljandi	10,4	8,5	7,4	8,6
Võru	9,9	8,3	8,8	8,0
Maades — Arrondissements	7,3¹⁾	7,7²⁾	7,3	7,1
Viru	8,6	8,4	7,7	7,9
Järva	7,3	7,2	7,1	7,2
Harju	7,2	6,8	7,0	7,6
Lääne	6,2	7,5	7,1	6,8
Saare	5,8	6,8	6,5	6,1
Pärnu	8,9	7,5	7,5	7,7
Viljandi	6,1	6,8	7,0	7,3
Tartu	7,7	8,2	7,2	7,0
Valga	6,6	7,2	7,2	6,7
Võru	6,9	7,3	7,0	6,8
Petseri	9,0	9,4	8,5	6,7

Tähelepanu pälvis Virumaa abiellumuse tõus juba 1934. a. alates, eriti aga 1936—37. a. Näib, et tööstusrajoon (Kiviõli ja teised keskused) kõrge abiellumisealise töölistkonnaga avaldab siin oma mõju.

Arvestades linnade iseloomuga ja aktiivse rahvastiku osatähtsusega (üle $\frac{1}{3}$) rahvastikus, oleme eraldanud teiste linnade hulgast esiteks tööstuslinnad (Tallinn, Narva, Pärnu, Tartu, Türi ja untest: Antsla, Jõhvi, Kunda, Kärda, Mõisaküla, Sindi), teiseks supellinnad (Haapsalu, Kuressaare, Tõrva, Elva, N.-Jõesuu) ning kolmandaks ülejäänud linnad.

Sel kujul saame abiellumuses järgmised koeffitsiendid:

	1937	1936	1935
Tööstuslinnad	11,8	11,6	10,9
Supellinnad	5,8	7,0	6,6
Muud linnad	9,1	8,4	8,0

Nagu nähtub esitatud andmeist, esindavad tööstuslinnad kõrgemat abiellumistaset, mis küll esijoones on mõjutatud meie pealinnast, kus abiellumus eriti kõrge. Tähelepanu pälvis aga supellinnade madal abiellumistase.

Võrreldes meie abiellumistaset Euroopa riikide keskmiste tasemetega, mis 1924—36. a. vahel on kõikunud $7,7^{0/00}$ — $8,3^{0/00}$, siis peab pidama meie abiellumistaset 1931—35. a., eriti aga 1936—37. a. rahuldavalt kõrgeks. Kui Eesti asub sündimuse tasemega riikide rea viimaste hulgas, siis abiellumuses, nagu selgub allpool toodud andmeist, asume tabeli esimeses pooles.

Abiellumus tähtsamais riigis 1931—37. a. $^{0/00}$:

	Keskmine					
	1937	1936	1935	1934	1933	1932
L.-Aafrika	11,1	10,6	10,4	8,8	8,3	9,4
Saksa	9,1	9,1	9,7	11,1	9,7	8,1
Bulgaria	8,1	7,9	7,9	9,3	.	9,1
Rumeenia	9,6	9,2	8,7	9,2	8,3	9,5
Taanl	9,1	9,3	9,3	9,5	8,8	8,7
Ungari	8,9	8,5	8,5	8,9	8,3	8,1
Poola	8,0	8,4	8,3	8,3	8,3	8,4
Läti	8,1	8,4	8,4	8,4	8,3	7,8
Tšehhoslovakkia	8,3	8,0	7,6	7,8	8,3	8,6
Ameerika Ühendr.	.	10,4	10,3	.	7,9	9,2
Eesti	8,5	8,7	8,2	7,9	7,5	7,9
Inglise ³⁾	8,6	8,6	8,5	8,3	7,7	7,5
Belgia	7,6	7,8	7,6	7,6	7,9	7,6
L.-Slaavia	.	7,2	7,4	6,8	7,7	7,8
Šveits	7,3	7,1	7,3	7,8	7,8	7,7
Leedu	7,4	7,5	7,3	7,4	8,0	7,8
Jaapani	.	7,8	8,0	7,5	7,2	7,8
Prantsuse	6,6	6,7	6,8	7,1	7,5	7,4
Rootsi	8,8	8,5	8,2	7,7	7,0	6,7
Uus-Meremaa	9,5	9,3	8,2	7,6	7,2	6,8
Hollandi	7,6	7,5	7,2	7,3	7,2	6,9
Soome	.	8,3	8,1	7,8	6,9	6,6
Austraalia	8,7	8,7	8,4	7,7	7,0	6,6
Itaalia	8,6	7,4	6,7	7,4	6,9	6,4
Kreeka	.	5,6	6,7	7,1	7,0	6,0
Portugal	6,4	6,4	6,8	6,7	.	6,6
Hispaania	.	.	.	6,0	6,1	6,6
Norra	8,2	7,7	7,1	6,7	6,3	6,5
Argentiina	7,9 ³⁾	7,0	6,9	6,6	6,2	6,3
Korea	.	5,4	5,4	5,4	5,7	6,0
Kanada	.	7,8	7,0	6,8	6,0	6,4
Uruguay	.	5,9	5,6	5,8	4,8	5,1

Abiellujate keskmises vanuses 1937. a. suuri muutusi ei ole. Meeste keskmine vanus on märksa tõusnud — 30,9-le 30,5 vastu 1936. ja 1930—34. a. vanuse keskmise vastu. Eriti võib märkida peigmeeste keskmise vanuse tõusu 1937. a. linnades.

Samuti ka abiellunute pruutide keskmine vanus on tõusnud samavõrdelt nii linnus kui maal.

Kuna üldiselt abiellunute keskmisele vanusele avaldavad mõju uuesti abiellunud lesed ja lahutatud, viies keskmise kõrgemale, siis esmakordselt toome vallaalastena abiellunute keskmise vanuse.

¹⁾ Ilma endiste aleviteta, missugused alates 1935. a. arvestatud (arvatud välja Võõpsu) linnade hulgas. 1934. a. ja eelmised aastad on ühes endiste alevitega. ²⁾ Koos: Inglise, Wales, Šoti ja Põhja-Iiri. ³⁾ Kelkukuvõtte arv. ⁴⁾ 1931—34 keskm.

Abiellujate keskmine vanus — *Age moyen des mariés.*

3.	1937	1936	1935	Keskmine 1930—34
	Mehed — Hommes.			
Linnas — <i>Villes</i> . . .	31,2	30,6	30,5	30,7
Maal — <i>Arrond.</i> . . .	30,6	30,5	30,0	30,4
Kokku — Total	30,9	30,5	30,3	30,5
Naised — Femmes.				
Linnas — <i>Villes</i> . . .	27,5	27,2	27,0	27,4
Maal — <i>Arrond.</i> . . .	26,5	26,2	25,8	26,5
Kokku — Total	26,9	26,6	26,3	26,8

Vallaliste abiellujate keskmine vanus (linnad ja maad):

	1937	1936	1935
Mehed	20,0	28,7	28,5
Naised	25,9	25,7	25,4

Nagu selgub toodud 1935—37. a. andmeist, püsib vallaliste abiellujate vanuslik tase õige kõrgel. Teiste sõnadega, meil abiellutakse võrdlemisi hilja, mehed keskmiselt 28,5—29 a., naised 25,4—25,9 a. vanuselt, misjuures peigmehe ja pruudi vanuslik vahe kõigub 3,0—3,1 a. ümber. Tõik, et abiellumine

Abiellunute vanuslik koostis — *Répartition des mariés d'après l'âge.*

4.	18	18 a.	19 a.	20—24	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65	Kokku	Teadm.
	%														
Mehed — Hommes.															
1937	—	0,2	0,3	10,3	37,0	21,0	9,5	4,6	3,2	2,1	1,2	0,9	0,7	100,0	0,1
1936	—	0,2	0,5	20,3	38,1	20,1	9,0	4,4	2,9	1,8	1,2	0,8	0,7	100,0	0,2
Keskm. 1930—34 — Moyen.	0,0	0,2	0,6	24,0	37,3	18,2	8,0	4,7	2,8	1,8	1,2	0,7	0,6	100,0	0,1
<i>Sellest — Dont:</i>															
Linnas — <i>Villes</i>	0,0	0,2	0,4	23,7	37,5	17,6	8,0	4,0	3,0	2,0	1,4	0,8	0,6	100,0	0,1
Maal — <i>Arrondissements</i>	0,0	0,3	0,7	24,1	37,1	18,6	7,9	4,6	2,7	1,7	1,1	0,6	0,6	100,0	0,1
Naised — Femmes.															
1937	2,0	3,0	4,0	35,2	28,4	13,3	7,1	3,8	1,8	0,9	0,3	0,1	0,1	100,0	0,3
1936	1,9	2,7	3,3	35,4	27,9	12,6	6,8	3,2	1,8	0,8	0,3	0,2	0,1	100,0	0,5
Keskm. 1930—34 — Moyen.	1,6	2,8	5,2	41,0	26,2	11,8	5,9	3,0	1,4	0,6	0,3	0,1	0,1	100,0	0,5
<i>Sellest — Dont:</i>															
Linnas — <i>Villes</i>	1,4	2,5	4,3	38,6	27,2	12,8	6,5	3,5	1,8	0,8	0,4	0,1	0,1	100,0	0,4
Maal — <i>Arrondissements</i>	1,7	3,0	5,7	42,3	25,6	11,3	5,7	2,7	1,2	0,5	0,2	0,1	0,0	100,0	0,5
1 000 vastavast vanusest isiku kohta — Par 1 000 personnes de l'âge correspondant.															
Mehi — Hommes.															
1937	—	2,7	4,8	43,8	70,1	42,6	22,5	13,6	9,8	6,0	4,4	3,7	2,4	25,3	—
1936	—	2,4	8,3	42,6	73,8	42,2	22,5	13,5	9,2	6,2	4,5	3,7	2,4	25,9	—
Keskm. 1930—34 — Moyen.	0,0	2,6	5,5	40,6	65,9	36,2	19,3	12,9	7,8	5,7	4,2	2,8	1,9	23,1	—
<i>Sellest — Dont: 1)</i>															
Linnas — <i>Villes</i>	0,0	2,7	5,4	56,3	72,2	37,0	21,1	14,0	8,7	7,1	5,8	4,2	2,9	27,1	—
Maal — <i>Arrondissements</i>	0,0	2,6	5,0	43,7	64,0	36,0	18,6	12,4	7,4	5,0	3,5	2,3	1,5	22,2	—
Naisi — Femmes.															
1937	12,4	40,2	58,0	80,7	54,4	25,9	14,5	8,8	4,3	2,4	1,0	0,5	0,2	21,7	—
1936	12,0	40,3	62,2	82,4	54,1	25,2	14,5	7,6	4,4	2,2	0,8	0,6	0,1	22,2	—
Keskm. 1930—34 — Moyen.	11,3	31,8	46,8	71,0	45,8	21,1	11,8	6,4	3,2	1,6	0,7	0,2	0,1	19,7	—
<i>Sellest — Dont: 2)</i>															
Linnas — <i>Villes</i>	10,5	30,5	42,8	74,4	47,1	22,1	12,5	7,3	4,0	2,2	1,1	0,4	0,1	19,1	—
Maal — <i>Arrondissements</i>	11,0	32,5	48,8	71,0	45,0	20,0	11,4	6,0	2,8	1,4	0,5	0,2	0,1	19,5	—

toimub meil võrdlemisi vanalt, seab eo ipso juba ette takistavad piirid sündimuse tõusule. Edasi jälgides kõigi abiellunute vanuslikku koostist, peab mainima nooremate vanusrühmade osatähtsuse jätkuvat langust ja vanemate rühmade osatähtsuse kasvamist nii võrreldes eelmise aastaga kui ka 1930—34. a. keskmisega, arvatud välja vaid 18—19 a. naised.

1 000 vastavast vanusest isiku kohta osutab abiellumuse sagedus 1937. a. meestel väikest tõusu pea kõigis vanusrühmades, arvatud välja vaid 19 a. ja 25—29 a.; naistel on üldise sageduse pisut langedes tõusnud abiellumus eriti 19 a. rühmas, siis veel 25—34 a. ja 40—44 a. vanuste juures.

Abiellunute endise perekonnaseisu jälgimisel osutavad jätkuvat osatähtsuse tõusu vähem lesed, eriti aga lahutatud nii peigmeeste kui ka pruutide juures (tab. 5). See asjaolu on tingitud meil üldiselt kõrgest ja aasta-aastalt veel suurenenud abiellulahutuste arvust. Abiellumis-intensiivsus, nagu nähtub 1 000 vastavast perekonnaseisu-rühmast,

on kõrgeim lahutatud meestel, seejärel lahutatud naistel, mis viimastel aastatel järjekindlalt tõusnud,

Abiellujate endine perekonnaseis — *État civil antérieur des époux.*

5.	Mehed — Hommes			Naised — Femmes		
	Vallal. Célibat.	Lesed Veufs	Lahut. Divorcés	Vallal. Filles	Lesed Veuves	Lahut. Divorcées
%						
1937	86,9	7,1	6,0	91,1	4,4	4,5
1936	87,4	6,9	5,7	92,5	3,6	3,9
Keskm. 1930—34	89,2	7,0	3,8	93,4	3,9	2,7
<i>Sellest — Dont:</i>						
Linnas — <i>Villes</i>	85,9	6,8	7,3	90,5	4,2	5,3
Maal — <i>Arrond.</i>	90,8	7,2	2,0	94,8	3,8	1,4
1 000 vastavast rühmast isikust abiellus — De 1 000 personnes de groupe correspondant nouveau-mariés.						
1937	53,1	41,7	194,9	55,0	4,9	93,5
1936	54,7	41,6	188,5	57,4	4,1	88,7
Keskm. 1930—34	49,5	37,6	112,8	51,4	4,0	51,8
<i>Sellest — Dont:</i>						
Linnas — <i>Villes</i>	58,8	50,0	123,2	48,3	4,4	51,1
Maal — <i>Arrond.</i>	40,5	33,5	98,1	53,1	3,8	53,5

1) Linnade ja maade koef. arvutamisel pole rahvaloendusel eritarivestatuid võetud arvesse.

edasi vallalistel naistel ja meestel. Lesed naised on aga uuesti abiellumisel väga tagasihoidlikud.

Abiellunute rahvuses püsivad üldjoontes endised vahekorrad. Peigmehe seisukohalt oli puht-rahvusabiellusid 1937. a.:

estlastel	97,0
venelastel	82,3
rootslastel	66,7
sakslastel	54,4

Eestlasest peigmehele oli segaabiellusid 3,0% määral, peamiselt venelastega, venelastel, esijoonel eestlastega 16,1%, sakslastel eestlastega 28,6%, venelastega 11,6%, rootslastel eestlastega 30,0% määral.

Pruutidel oli peigmehe rahvusvahetud peaaegu samane. Eestlasel peigmees eestlane 97,5%, venelasel peigmees venelane 75,3%, sakslasel peigmees sakslane 70,9%, rootslasel peigmees rootslane 69,0%.

Abiellunute rahvus 1937. a. — Nationalité ethnique de mariés.

6.	Pruudi rahvus — De l'épouse									
	Besti Estoniense	Vene Russe	Saksa Allemande	Rootsi Suédoise	Läti Lettone	Soome Finnoise	Poola Polonaise	Juudi Juive	Muud Autres	Kokku Total
	Pruutide % peigmeestel — Épouses en %.									
Besti	97,0	2,3	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	100,0
Vene	16,1	82,3	0,4	—	0,6	—	0,2	—	0,4	100,0
Saksa	28,6	11,6	54,4	—	1,3	—	3,6	—	—	100,0
Rootsi	30,0	—	3,3	66,7	—	—	—	—	—	100,0
Läti	50,0	10,0	0,7	—	33,3	—	—	—	—	100,0
Soome	83,3	—	—	—	16,7	—	—	—	—	100,0
Poola	50,0	37,5	—	—	—	—	12,5	—	—	100,0
Juudi	17,2	3,4	—	—	—	—	—	79,4	—	100,0
Muud	51,7	0,9	6,9	—	—	—	—	—	34,5	100,0
Kokku	88,6	9,2	0,9	0,3	0,3	0,0	0,2	0,3	0,2	100,0
	Peigmeeste % pruutidel — Époux en %.									
Estoniense	97,5	22,0	18,8	31,0	41,9	100,0	53,3	20,7	33,1	89,0
Russe	1,5	75,6	3,5	—	16,1	—	13,3	—	14,3	8,4
Allemande	0,3	1,5	70,9	—	6,5	—	28,7	—	—	1,2
Suédoise	0,1	—	1,2	69,0	—	—	—	—	—	0,3
Lettone	0,2	0,3	2,3	—	32,3	—	—	—	—	0,3
Finnoise	0,1	—	—	—	3,2	—	—	—	—	0,1
Polonaise	0,0	0,3	—	—	—	—	0,7	—	—	0,1
Juive	0,1	0,1	—	—	—	—	—	79,3	—	0,3
Autres	0,2	0,2	2,3	—	—	—	—	—	47,6	0,3
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Abiellunute tööharu ja ühiskondliku kihi määrithuses on lähtunud peigmeeste elukutselise tegevuse jagunemisest 1000 mehe kohta. Kuna üldine koefitsient 18,4‰ on peaaegu täpselt võrdne eelmise aastaga — 18,6‰, siis üksiku tööharu või ühiskondliku kihi koefitsiendi kõikumised peegeldavad olnud muudatusi (tab. 7).

Esijoonel peab märkima 1937. a. abiellumise langust põllumajanduses, tööliste ja teenijate juures. Edasi tõusu tööstuses, eeskätt tööliste ja teenijate ning ametnike juures (ka rahvastikus olnud muu-

datused on sellesuunalised, mis ilmselt on mõjutanud koefitsiente). Kaubanduses, transpordis ja sides ning ühiskondlikest kihtidest ilmutavad peremehed põllumajanduses juba aastaid väga püsivat taset — 12,2‰, missugune tase võrreldes teiste kihtidega on õige madal. Siinjuures peab tuletama aga meelde rahvastiku vanuslikku koostist, nimelt põllumajandus on tugevasti koormatud vananimestega, kuna teistes tööharrudes suhteliselt neid leidub palju vähem. Tõusnud on abiellumismäär 1937. a. eriti vabakutselistel ja ka ametnikel, kahanenud vähe palgalistega pere-

Abiellunute ühiskondlik kihitus 1937. a.

8.	Pruudi Peigmehe	Pruudi							Üldse
		Peremehed põllumajanduses	Peremehed palgalistega tööst. ja kaub.	Isetöötajad väikeettevõtti. tööst. ja kaub.	Tööliste ja teenijad	Ametnikud	Vabakutselised	Väljaspool tööharrusid	
	Peremehed põllumajanduses — Patrons dans l'agriculture	295,2	0,3	8,4	74,2	5,7	0,1	0,6	384,5
	Peremehed palgalistega tööstuses ja kaub. — Patrons dans l'industrie et commerce	1,0	0,3	0,1	1,3	2,1	0,1	0,6	6,5
	Isetöötajad väikeettev. tööstuses ja kaub. — Petits entrepreneurs industriels et comm.	24,0	1,0	17,0	33,7	4,1	0,6	1,0	81,4
	Tööliste ja teenijad — Ouvriers et service	83,3	0,9	21,6	234,6	17,2	0,1	2,4	410,1
	Ametnikud — Employés	18,1	1,3	7,1	31,6	46,4	1,6	2,8	109,2
	Vabakutselised — Professions libérales	—	—	0,3	1,3	3,5	0,0	0,3	6,3
	Väljaspool tööharrusid — Hors des classes soc.	0,1	0,1	0,7	1,3	0,7	—	0,1	3,0
	Üldse — Gr. total	421,7	4,3	55,3	428,6	79,7	3,4	7,8	1009,0

Abiellumuse tööhäruude ja ühiskondlike kihide järgi (%)¹⁾.
Nuptialité d'après les branches du travail et les classes sociales (%)¹⁾.

7.	Peigmehi 1 000 mehe kohta Époux par 1 000 hommes		Peigmehi ja pruute 1 000 elan. kohta ²⁾	
	1937	1936	Keskmine 1930—34	Keskmine 1930—34
Põllumajanduses — Agriculture	13,6	15,0	14,4	15,3
Peramehed — Patrons	12,2	12,1	12,3	12,3
Töölised ja teenijad — Ouvriers et service	19,4	27,8	23,2	23,0
Ametnikud — Employés	34,5	32,6	37,9	29,2
Tööstus — Industrie	28,7	25,6	20,2	17,3
Peramehed palgalistega — Patrons employant une main- d'œuvre salariée	7,5	5,5	4,5	3,4
Isetöötajad väikeettevõtjad — Petits entrepreneurs	27,2	20,0	30,0	27,2
Töölised ja teenijad — Ouvriers et service	30,6	25,7	17,9	14,9
Ametnikud — Employés	34,9	27,9	23,1	15,3
Kaubandus, transport ja side — Commerce, transport et commun.	30,6	29,9	24,2	19,4
Peramehed palgalistega — Patrons employant une main- d'œuvre salariée	13,9	22,0	10,9	13,4
Isetöötajad väikeettevõtjad — Petits entrepreneurs	22,0	20,8	13,8	9,1
Töölised ja teenijad — Ouvriers et service	38,9	33,0	28,9	24,4
Ametnikud — Employés	28,4	34,9	28,4	24,5
Ühiskondlik tegevus — Adminis- tration publique et professions libérales	26,2	24,7	26,0	19,2
Ametnikud (koos sõjaväel ja polit.) — Employés	32,3	26,5	20,4	22,0
Vabakutselised — Professions libérales	33,2	16,6	42,2	28,0
Töölised ja teenijad — Ouvriers et service	6,5	22,3	11,3	8,4
Maja- ja isikuteenistus — Service domestique	5,1	4,2	5,0	17,8
Väljaspool tööhäruisid seisvad — Hors des classes sociales	2,1	2,5	1,7	1,6
Kapalist elavad — Rentiers	4,2	5,0	3,1	3,6
Hooltealused, vangid ja dekla- satsioonid — Assistés, prison- niers et personnes déclassées	1,1	1,3	0,9	0,6
Ühiskondlikud kihid kokku — Classes sociales — total.	12,2	12,1	12,3	12,3
Peramehed põllumajanduses — Patrons dans l'agriculture	0,5	10,7	9,4	6,6
Peramehed palgalistega tööst. ja kaub. — Patrons dans l'industrie et commerces	25,4	26,7	24,3	20,8
Isetöötajad väikeettevõt. tööst. ja kaub. — Petits entrepre- neurs industriels et comm.	26,1	27,1	20,8	20,9
Töölised ja teenijad (ka maja- ja isikut.) — Ouvriers et service	31,7	29,3	26,7	22,0
Ametnikud (koos sõjaväelaste ja politseiga) — Employés libérales	33,2	16,6	42,2	28,0
Väljaspool tööhäruisid — Hors des classes sociales	2,1	2,5	1,7	1,6
Üldse — Gr. total	18,4	18,5	16,6	15,7

meestel ja isetöötajail tööstuses-kaubanduses, samuti ka töölistel.

Sotsiaalse seisundi muutusi abiellumisel peegeldab peigmehe ja pruudi ühiskonnakihi andmete risttabel.

2. Sündimus. Sündimuse määr püsib Eestis
Natalité. 1937. a. eelmise aasta tasemel
— 16,1 1 000 el. kohta, absoluutarvudes isegi vähenedes

32 võrra. Ka sündinute arvutusel 15—49 a. vanuse naise kohta saame väikese languse — 58,8:58,9 vastu eelmisel aastal.

Sündimus Eestis — Natalité en Estonie.

1.	Elussündinute arv Nés-vivants	
	1 000 elaniku kohta — Par 1 000 habitants	1 000 15—49 a. naise kohta Par 1 000 fem- mes de 15—49 a.
1937	16,1	58,8
1936	16,1	58,9
1930—34	16,8	61,0
1925—29	17,8	64,1
1920—24	19,6	69,4
1915—19	19,3	70,1
1910—14	25,0	90,0

Järsu languse järele 1934—35. a. on sündimus jäänud viimasel kahel aastal püsima meile peagu tüüpiliseks kujunenud tasemele — ca 18 000 vastsündinut igal aastal ehk 1 000 el. kohta 16 ümber. Euroopa keskmisega võrreldes see määr osutub äärmiselt madalaks, mis meie suhteliselt kõrge

Sünnid 1930—37. a. — Naissances de 1930—37.

2.	1937			1936			Keskmine 1930—34		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.
Elusalt — Nés-vivants.									
Linnad — Villes	2 305	2 181	4 486	2 242	1 112	4 356	1 854	797	3 651
Tallinn	831	828	1 659	822	780	1 618	683	600	1 343
Elva	10	9	19	22	17	39			
Haapsalu	29	20	49	19	28	47	32	26	68
Jõhvi	22	16	38	22	11	33			
Kuressaare	21	23	44	17	33	50	23	22	45
Mustvee	20	29	58	35	21	56			
Mõisaküla	18	16	32	26	17	43			
Narva	166	128	294	164	110	284	163	158	321
Sellast:									
N.-Jõesuujsk.	11	7	18	9	11	20	9	8	17
Nõmme	124	118	242	114	122	236	93	87	180
Otepää	13	8	21	11	10	27			
Paide	24	23	47	36	22	68	22	21	43
Petseri	35	25	60	29	29	58	35	33	68
Põtsamaa	27	22	49	21	19	40	16	17	33
Pärnu	185	110	251	114	121	235	118	128	246
Rakvere	80	62	142	68	61	129	65	69	134
Sindi	8	12	20	11	12	23			
Tapa	30	24	54	28	22	50	37	29	66
Tartu	353	334	687	340	331	671	324	318	640
Tõrva	20	21	41	23	16	38	19	17	36
Türi	23	25	48	30	26	56	25	23	43
Valga	75	66	141	56	60	116	82	70	152
Viljandi	90	105	195	87	80	167	80	85	165
Võru	43	39	82	32	26	58	32	31	63
Ala 2 000 el. l.	104	109	213	128	121	244	5	5	10
Maad — Arrond.	6 985	6 719	13 704	7 076	6 790	13 866	7 848	7 348	15 196
Viru	1 007	946	1 953	997	939	1 936	1 124	1 079	2 203
Järva	420	394	823	426	400	826	470	444	923
Harju	685	651	1 336	738	633	1 371	805	752	1 557
Lääne	545	551	1 096	588	564	1 152	669	631	1 297
Saare	478	461	939	520	478	998	542	528	1 070
Pärnu	644	586	1 230	662	625	1 277	707	640	1 347
Viljandi	496	423	919	475	457	932	519	481	1 000
Tartu	1 017	966	1 983	984	1 017	2 001	1 170	1 100	2 279
Valga	223	243	466	224	238	462	243	229	472
Võru	692	708	1 400	710	674	1 384	773	700	1 473
Petseri	769	700	1 558	762	765	1 527	820	755	1 575
Kokku — Total	9 290	8 900	18 190	9 320	8 902	18 222	9 702	9 145	18 847

¹⁾ Époux et épouses par 1 000 habitants. ²⁾ Ilma endiste aleviteta, missugused alates 1935. a. arvestatud (arvatud välja Võõpsu) linnade hulgas. 1934. a. ja eelmised aastad on ühes endiste aleviteta.

suremusega arvestades annab igal aastal liiga väikese rahvastiku loodusliku übe. Ka kolme viimase aasta erakorralselt kõrge abiellumuse tase pole senini veel loodetud sündimust tõstva tegurina äratanud tähelepanu, on ilmselt hoidnud ära vaid sündimuse suurema languse. Kurvem töik peitub aga selles, et just maal on sündimuse tase 1937. a. taas nihkunud madalamale. Linnad osutavad küll väikest tõusu, kuid üldpilti oluliselt see ei suuda parandada kuigi palju.

Sündimuse määralt sammub esirinnas endiselt Petserimaa — 25,8⁰/₀₀, see määr on isegi kõrgem 1936. ja 1934. a. Petserile järgneb Võru — 18,4⁰/₀₀. Saare — 18,3⁰/₀₀, Viru — 18,2⁰/₀₀ ja Valgamaa — 18,0⁰/₀₀. Madalama määra leiame Harju — 15,1⁰/₀₀, Viljandi — 15,7⁰/₀₀ ja Läänemaalt — 15,0⁰/₀₀, milline vahекord maades on üldjoontes püsinud juba kauemat aega.

Elussündinute arv linnas ja maal 1 000 elan. kohta.

Nombre des nés-vivants par 1 000 hab. dans les villes et arrondissements.

3.	1937	1936	Keskmine Moyen.	
			1930—34	1927—29
Linnad — Villes	12,2	12,1	11,3	11,8
Tallinn	11,4	11,3	10,1	10,0
Antsla	14,6	20,0	.	.
Elva	8,7	18,9	.	.
Haapsalu	9,6	9,3	12,7	14,1
Jõgeva	13,7	13,8	.	.
Jõhvi	16,0	14,2	.	.
Kallaste	32,8	36,7	.	.
Kella	18,0	9,7	.	.
Kil.-Nõmme	17,0	22,6	.	.
Kunda	11,1	9,8	.	.
Kuressaare	9,1	10,7	10,1	11,1
Kärdis	13,9	12,2	.	.
Mustla	8,3	14,6	.	.
Mustvee	21,6	20,5	.	.
Mõisaküla	13,4	18,1	.	.
Narva	11,8	10,5	12,0	12,3
Sellest: N.-Jõesuus isk.	6,1	8,2	7,8	7,1
Nõmme	12,8	13,3	12,7	14,0
Otepää	10,2	13,8	.	.
Paide	14,1	17,3	12,8	11,9
Paldiski	13,2	15,3	10,0	9,0
Petseri	12,8	12,8	15,4	18,0
Põltsamaa	17,3	14,3	10,5	8,2
Pärnu	11,7	11,0	11,9	11,2
Rakvere	14,2	13,1	11,8	11,1
Sindi	9,6	11,8	.	.
S.-Jaani	16,9	22,2	.	.
Tapa	14,2	13,3	16,0	17,4
Tartu	11,6	11,4	11,1	12,0
Tõrva	13,8	13,2	14,9	15,0
Türi	15,0	18,3	15,2	18,2
Valga	13,7	11,3	13,2	11,6
Viljandi	15,4	13,3	13,5	13,6
Võru	14,0	11,2	12,1	11,6
Maad — Arrond.	17,9	18,0	19,2	19,6
Viru	18,2	18,1	19,8	20,5
Järva	16,8	16,9	18,8	18,9
Harju	15,1	15,6	17,4	18,2
Lääne	15,0	16,7	18,4	18,7
Saare	18,3	19,4	20,5	19,8
Pärnu	17,9	18,6	18,1	18,6
Viljandi	15,7	15,9	16,5	17,4
Tartu	17,5	17,7	18,6	18,8
Valga	18,0	17,9	18,3	16,8
Võru	15,4	13,1	18,9	19,9
Petseri	25,8	25,3	26,1	29,0

Linnadest esindavad kõrgeimat koefitsienti vene rahvusega Kallaste — 32,8⁰/₀₀ ja Mustvee — 21,6⁰/₀₀ ja edasi Elva, Kil.-Nõmme, Põltsamaa, S.-Jaani,

*) Kokkuv. arv. *) 1933—36. a. keskmine.

Jõhvi. Vanalinnadest annavad kõrgema koefitsiendi Viljandi, Rakvere, Paide ja Võru. Madalamad sündimuse määrad leiame N.-Jõesuus, Mustlas, Elvas, Kuressaares, Haapsalus, Sindis, kõigis alla 10 1 000 el. kohta.

Liigitades linnu suuruse järgi saame järgmised määrad:

	Linnade arv	Sündimus ‰		
		1937	1936	1935
100 000 ja rohkem el. linnad	1	11,4	11,8	9,7
20 000—99 999 el. linnad	3	11,6	11,1	11,0
10 000—19 999 „ „	3	13,8	12,8	12,0
5 000—9 999 „ „	3	13,0	11,7	11,2
2 000—4 999 „ „	13	13,5	14,8	14,5
Alla 2 000 „ „	10	16,1	18,6	15,7

Nagu toodud 3 a. andmeist nähtub, on sündimuse üldiselt kehtivatele reeglitele vastavalt kõrgem pisi-linnades, esijoones alla 2 000 el. ja 2 000—4 999 el. linnades. Edasi on 10 000—19 999 el. linnades (Nõmme, Rakvere, Viljandi) sündimuse määr kõrgem kui 5—9 999 el. arvuga linnades. Pea ühtlase taseme leiame Tallinnas ja suuruselt järgmises linnade rühmas.

Rühmitades linnad tööstusse kuuluva rahvastiku osatähtsuse järgi saame järgmised koefitsiendid:

	1937	1936	1935
Tööstuslinnad	11,8	11,6	10,7
Supellinnad	9,9	11,3	10,1
Toised linnad	14,4	14,1	13,2

Võrreldes teiste riikidega toome 1 000 el. kohta arvutatud sündimuse andmed tähtsamate, eriti euroopa riikide sündimuse tasemest, kelle kohta oli võimalik hankida vastavaid andmeid, järjestades riike 1931—35. a. keskmise alusel. Nagu nähtub toodud andmeist, esitatud 38 riigi hulgas asub Eesti peagu lõpus oma taseme — 16,5⁰/₀₀ osutajaga.

	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931—35
Palestiina	41,6	44,0	45,2	41,6	44,4	44,1	44,6
Egiptus	.	45,0	41,9	42,6	44,1	42,9	43,2
Mehhiko	39,9	38,9	41,3	41,2	41,4	43,2	41,9
Tsillon	.	34,1	34,4	37,2	33,6	37,0	36,9
Br.-India	.	35,4	34,9	33,7	35,7	33,7	34,4
Rumeenia	30,8	31,5	30,7	32,4	32,0	35,9	32,9
L.-Siaavia	.	28,9	29,8	31,5	31,4	32,8	31,8
Jaapan	.	29,9	31,6	29,9	31,5	32,9	31,6
Kreeka	.	28,0	28,3	31,2	28,8	28,5	29,5
Korea	.	27,1	28,0	28,0	27,2	28,4	29,0
Poola	24,9	26,2	26,1	26,5	26,5	28,8	27,6
Hispaania	.	.	25,6	26,2	27,6	28,1	26,0
Argentina	24,0*	24,4	25,0	25,3	25,9	28,1	26,5
Leedu	22,2	24,1	23,3	24,7	25,6	27,2	25,4
L.-Aafrika	25,1	24,2	24,5	23,4	23,4	24,2	24,2
Itaalia	22,7	22,4	23,3	23,4	23,7	23,8	23,8
Ungari	20,2	20,5	21,2	21,9	22,0	23,4	22,4
Uruguay	.	19,8	20,4	20,6	21,0	22,5	21,6
Kanada	.	20,0	20,3	20,5	20,9	22,5	21,4
Hollandi	19,8	20,2	20,2	20,7	20,8	22,0	21,2
Bulgaria	18,4	14,2	14,6	14,1	.	.	15,5
Tšehhoslovakkia	17,2	17,4	17,9	18,7	19,2	21,0	19,6
Soome	.	19,2	19,6	19,1	18,4	19,8	19,5
Läti	17,7	18,1	17,6	17,2	17,8	19,4	18,3
Taani	18,0	17,8	17,7	17,8	17,3	18,0	17,7
P.-Am. Ühendr.	16,6	16,0	17,1	16,6	17,4	16,0 ¹⁾	
Portugal	16,0	16,4	17,1	16,6	.	.	17,0
Uus-Meremaa	17,3	16,6	16,2	16,5	16,6	17,1	17,0
Austraalia	17,4	17,1	16,6	16,4	16,8	16,9	16,9

Belgia	15,1	15,2	15,4	16,0	16,6	17,7	16,8
Sakaa	18,8	19,0	18,9	18,0	14,7	15,1	16,6
Eesti	16,1	16,1	15,9	15,4	16,2	17,6	16,5
Prantsuse	14,7	15,0	15,3	16,2	16,2	17,3	16,5
Šveits	15,0	15,6	16,0	16,2	16,4	16,7	16,4
Inglise ¹⁾	15,3	15,3	15,2	15,2	14,9	15,8	15,5
Norra	15,3	14,8	14,4	14,6	14,8	16,3	15,2
Austria	12,8	13,1	13,2	13,0	14,3	15,2	14,4
Rootsi	14,3	14,2	13,8	13,7	13,7	14,5	14,1

Meiega samal tasemel püsib Prantsuse, meist madalamal asuvad veel vaid üksikud riigid — Šveitsi, Inglise, Norra, end. Austria ja Rootsi. Siinjuures ei tule unustada, et viimati mainitud riiges suremuse tase on ka äärmiselt madal, nii et madalale sündimusele vaatamata rahvastiku looduslik iive meiega võrreldes osutub veel küllalt tõhusaks. Arvestades rahvastiku loodusliku iibega omame koos Prantsusega tsiviliseeritud riikide peres viimast kohta — mõlemas riigis rahvastiku looduslik iive läheneb nullile. Olukord on tõeliselt mõtlemapanev.

Et saada kujutlust Eesti sündimuse tasemest Euroopa mõõdupuus, toome Euroopa keskmise sündimuse 1924—36. a. (ilma N.-Veneta) ‰/00:

1935/36 ²⁾	20,6
1934/35	20,9
1932/33	21,3
1928/30	23,2
1924/27	24,4

Nagu selgub neist kokkuvõttest, on Euroopa sündimuse tase viimase 12 aasta jooksul langenud õige suuresti. Eesti sündimus, olles tihedalt Euroopa niivoost tublisti madalam, ei ole suhteliselt liikunud küll nii kiire languse suunas, kuid meie sündimuse tase oli varem (1925—29. a. 17,8‰/00) juba madal ja on langenud sellelt tasemelt veel tublisti allapoole.

1936. a. elussündinuid sündis abielus 91,1% ja vallaslastena 8,9%. Vallaslaste osatähtsus sündimuses, mis 1932—33. a. ulatus juba üle 10% üldsündimusest, on hakanud viimasel neljal aastal taas alanema.

Elussündinud oma perekonnaseisu järgi — *Nés-vivant d'après l'état civil de la mère.*

4.	Abielussündinud <i>Légitimes</i>	Vallaslapsel <i>Illégitimes</i>	%		Abielussündinud <i>Nés-vivant légitimes</i>					Vallaslaste % 15—40 a. niistal — <i>Nombre des nés-vivant illégitimes par 1 000 femmes de 15—40 ans</i>
			Abielus-sündinud <i>Légitimes</i>	Vallaslapsel <i>Illégitimes</i>	1 000 15—40 a. abielus naise kohta <i>Par 1 000 femmes mariées de 15—40 ans</i>	Ühe vastava sünniaasta ja kahe eelmise aasta keskm. abielu kohta. <i>Moyen par année pour chaque année et durant 2 années précédentes</i>	Keskmiselt antud aasta sündimusealiste abielude kohta. <i>Moyen pour tous les mariages correspondants</i>	Keskmiselt antud aasta sündimusealiste abielude kohta. <i>Moyen pour tous les mariages correspondants</i>	Keskmiselt antud aasta sündimusealiste abielude kohta. <i>Moyen pour tous les mariages correspondants</i>	
1937	16 570	1 611	91,1	8,9	106,9	1,74	1,86	10,4		
1936	16 526	1 696	90,7	9,3	106,5	1,78	1,88	10,9		
1930—34	16 995	1 852	90,2	9,8	110,2	1,93	2,02	12,0		
1925—29	17 602	1 558	91,9	8,1	118,9	2,05	.	9,7		
1922—24	18 266	1 402	92,6	7,4	127,5	1,91	.	8,8		
1905—09	24 051	1 570	93,0	6,1	.	3,50	.	.		

Õieti on see teatavas sidumuses abiellumiste liikumisega. Abiellumiste arvu tõustes on langenud vallaslaste sündimus. Kõrge abiellumise tagajärjel on tõusnud järjekindlalt 1934—37. a. iga aasta pisut ka abielussündinute arv. Samale vihjab ka 1 000 15—49 a. vanuse naise kohta arvatud sündimuse koefitsiendi tõusu liikumine. Kas aga absoluut-arvudes vähe tõusnud abielussündimus peab sammu viimaste aastate erakorralise abiellumise tõusuga, on ise küsimus. Siin ühe vastava sünniaasta ja kahe eelmise aasta keskmise abielu kohta arvatud abi-

elussündinute koefitsient 1,74 osutab ühelt poolt tõigale, et 1935—37. a. rohke abiellujate arv pole suutnud veel küllaldaselt rakendada laste soetamisele ja teiselt poolt osutab juba varemgi allakriipsutatud niikuinii madalale ja veel järjest langevale abieluliste sigivusele. Sama asjaolu ilmneb ka prof. Gini meetodil arvatud „keskmiselt antud aasta sündimusealiste abielude kohta“ koefitsiendist — 1,86 ehkki veidi tagasihoidlikumais värves.

Abielukestuse andmed 1937. a. elussündinute vanemal erinevad mõningais kestusrühmades eel-

Elussündinute vanemate abielu kestus — *Durée de mariage des parents des nés-vivant.*

5.	Eane abiellumise sündinud ³⁾	Alla 6 k. <i>Moins de 6 mois</i>	6—11 k.	1 a.	2 a.	3—4 a.	5—9 a.	10—14 a.	15—19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30 ja üle 30 a. et järel	Kokku <i>Total</i>	Teadmata <i>Inconnu</i>	Vallaslapsel <i>Illégitimes</i>
1937	0,7	6,9	10,2	12,8	10,6	10,0	24,6	12,1	5,1	0,8	0,2	—	100,0	2,4	8,0
1936	0,9	7,2	10,4	12,2	9,9	15,8	24,7	12,7	4,0	1,1	0,2	0,0	100,0	2,1	9,3
Keskmine — <i>Moyen.</i> 1930—34	1,3	7,4	10,0	12,2	10,2	15,4	25,1	12,2	4,3	1,7	0,2	0,0	100,0	3,8	9,8
Sellest — <i>Donc:</i> Linnas — <i>Villes</i>	1,8	8,7	12,5	15,2	12,0	16,5	21,6	8,3	2,5	0,8	0,1	—	100,0	3,0	11,5
Maal — <i>Arrondiss.</i>	1,2	7,1	9,5	11,5	9,8	15,1	25,9	13,1	4,7	1,9	0,2	0,0	100,0	4,0	9,4

¹⁾ Koos: Inglise, Wales, Šoti ja Põhja-Iiri. ²⁾ Petit Annuaire statistique de la Pologne 1938 andmeil. ³⁾ *Nés avant le mariage.*

sest aastast ja ka 1930—34. a. keskmisest. Vähenenud on osatähtsus sündimuses enne abiellumist ja alla 6 kuud abielusolnute juures, moodustades kõigest 7,8%, 1936. a. 8,1% ja 1930—34. a. keskmise 8,7% vastu. Viimaste aastate kõrge abiellumus on seega vähendanud tunduvalt nn. „häädaabelude“ arvu. 6 kuust kuni 4 a. kestusega abielude sündimus on vähe tõusnud, ulatudes 49,6%-ni 1936. a. 48,3% ja 1930—34. a. 47,8% vastu, seega nooremad abielud etendavad viimaseaja sündimuses tähtsat osa.

Sündimuse järjekorras suureneb järjest 1—2 lapse osatähtsus. 1937. a. moodustasid 1—2. lapsena sündinud 63,3%, 1936. a. — 62,3%, 1935. a. — 61,9% ja 1930—34. a. veel 60,2% kõigist sündinuid (tab. 6). Seega süveneb meil 1—2 lapse-süsteem ikka enam ja enam. Neljanda ja rohkem lapsena sündinute osatähtsus aga kahaneb iga aastaga, mis osutab lasterohkete perekondade harvenemisele.

Vanemate keskmine vanus 1937. a. sündinuil osutab väikest langust, mis on seletatav rohkete noorte

Elusündinute sündimise järjekord — *Ordre de naissance des nés-vivants.*

6.	1. laps 1-er- fant	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12. ja enam 12. et pl.	Kokku Total	Tead- mata In- connu
1937	37,4	25,9	14,7	8,6	5,1	3,4	2,1	1,3	0,7	0,4	0,2	0,2	100,0	0,1
1936	37,1	25,2	14,9	9,0	5,4	3,4	2,0	1,2	0,8	0,4	0,3	0,3	100,0	0,0
Keskm. — Moyen. 1930—34	36,1	24,1	15,1	9,6	6,0	3,8	2,3	1,4	0,8	0,4	0,2	0,2	100,0	0,2
Sellest — <i>Dont:</i>														
Linnas — <i>Villes</i>	51,7	25,1	11,2	5,4	2,8	1,6	1,1	0,5	0,3	0,2	0,1	0,0	100,0	0,3
Maal — <i>Arrondissements</i>	32,4	23,9	16,0	10,6	6,8	4,3	2,6	1,6	0,9	0,5	0,2	0,2	100,0	0,1

abielude juuretulekuga, olles isal tunduvalt madalam 1930—34. a. keskmisest, emal püsites samal tasemel.

Elusündinute vanemate keskmine vanus

	Isa	Ema
1937	34,0	29,9
1936	34,2	30,0
1935	34,2	29,9
1930—34	34,5	29,9
Sellest: linnas	33,2	29,0
maal	34,8	30,0
1925—29	35,1	30,0
1922—24	35,5	30,2

Üksikutes vanusrühmades näeme isa vanuses väikesi muudatusi, nii on vähe kahanenud 20—24 a. osatähtsus, suurenenud aga osatähtsus kõigis rühmadest 25 kuni 39 a. nii eelmiste aastate kui ka 1930—34. a. keskmisega võrreldes. Emal vanuses protsendiliselt on suurenenud vähe alla 18 a. ja 18 a. rühm, kahanenud 20—24 a. rühm. Tunduvalt tõusnud aga 25—34 a. vanuste rühm (tab. 7). Täpsama pildi saame, kui vaatlame sündimust 1 000 iga vastava vanuse rühma naise kohta. Nii on sündimus tüliselt kõige intensiivsem 25—29 a. vanusrühmas, ulatudes

Elusündinute vanemate vanus — *Âge des parents des nés-vivants.*

7.	Alles 18 a. hõlmas de 18 a.)	18 a.	19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30—34 a.	35—39 a.	40—44 a.	45—49 a.	50—54 a.	55—59 a.	60 a. ja va- nem—60 a. et plus	Kokku Total	Välisajal Mürgitimes
%														
Isa — <i>Âge du père.</i>														
1937	—	0,0	0,1	6,0	26,1	24,3	19,9	10,8	5,6	2,1	0,7	0,5	100,0	8,9
1936	—	0,0	0,1	6,8	25,3	28,4	19,2	10,6	6,0	2,6	0,7	0,3	100,0	9,3
Keskm. — Moyen. 1930—34	—	0,0	0,2	7,4	24,9	26,6	18,1	12,5	6,3	2,6	0,9	0,5	100,0	9,8
Sellest — <i>Dont:</i>														
Linnas — <i>Villes</i>	—	0,0	0,2	9,8	30,0	26,5	16,0	9,6	4,9	1,9	0,8	0,3	100,0	11,5
Maal — <i>Arrondissements</i>	—	0,0	0,2	6,8	23,7	26,6	18,6	13,2	6,6	2,8	1,0	0,5	100,0	9,4
Ema — <i>Âge de la mère.</i>														
1937	0,6	0,9	1,4	20,1	31,1	24,3	15,5	5,5	0,6	—	—	—	100,0	—
1936	0,5	0,8	1,1	21,7	30,1	23,7	15,7	5,8	0,6	0,0	—	—	100,0	—
Keskm. — Moyen. 1930—34	0,4	0,8	1,6	22,5	29,1	24,1	14,9	6,0	0,6	0,0	0,0	—	100,0	—
Sellest — <i>Dont:</i>														
Linnas — <i>Villes</i>	0,5	0,9	1,8	25,4	31,6	23,0	12,2	4,2	0,4	0,0	—	—	100,0	—
Maal — <i>Arrondissements</i>	0,4	0,8	1,0	21,7	26,5	24,3	15,5	6,5	0,7	0,0	0,0	—	100,0	—

1 000 vastavas vanuses naise kohta — *Par 1 000 femmes de l'âge correspondant.*

	Emal											15—19 a. naise kohta	
1937	18,3	87,6	113,1	90,3	60,5	24,2	2,6	—	—	—	—	50,3	—
1936	16,4	86,6	108,7	88,4	62,2	25,8	2,8	0,1	—	—	—	59,5	—
Keskm. — Moyen. 1930—34	5,7	20,1	31,4	83,5	109,5	92,9	63,3	28,3	3,0	0,1	0,0	60,9	—
Sellest — <i>Dont:</i>													
Linnas — <i>Villes</i>	4,2	14,1	21,2	56,1	66,0	48,8	28,6	10,8	1,1	0,1	—	34,7	—
Maal — <i>Arrondissements</i>	6,8	22,8	36,0	96,7	131,8	116,8	82,2	37,0	4,0	0,2	0,0	74,5	—

1) 16—17 a. vanused.

1937. a. märksa kõrgemale eelmistest ja ka 1930—34. a. keskmisest. Eriti aga 35—49 a. rühmas on eelmiste aastatega ja ka 1930—34. a. võrreldes sündimuse sagedus langenud.

Rahvuse järgi sündimuse intensiivsuses 1 000 vastavast rahvusest 15—49 a. vanuse isiku kohta 1937. a. leiame järgmisi muudatusi. 1930—34. a. tasemeni ei ulatu peale sakslaste ükski rahvus. Eelmisest aastast kõrgemat määra osutavad eestlased ja sakslased, langenud on vähe venelaste, rohkem muude rahvuste, eriti aga rootslaste sündimuse intensiivsus.

Elussündinute vanemate rahvus.
Nationalité des parents de né-vivants.

8.	Eesti Estoniense	Venelaste Russes	Saksa Allemands	Rootsi Suédois	Muud Autres	Kokku Total
1937	58,0	76,2	36,0	38,3	36,2	58,8
1930	57,0	77,1	35,0	60,2	41,1	59,0
Keskm. — Moyen. 1930—34	60,2	77,0	37,7	69,4	40,3	61,0
Sellest — Dont:						
Linnas — Villes	35,0	34,0	20,6	14,0	27,9	34,6
Maal — Arrondissements	72,3	96,6	59,8	83,4	66,6	74,4
	b) Abielus sündinud isa rahvuse järgi (1 000 vast. rahv. 18—59 a. mehe kohta). D'après la nationalité du père.					
1937	51,7	69,7	43,4	53,9	34,3	52,8
1930	51,3	71,0	42,7	61,7	36,4	52,6
Keskm. — Moyen. 1930—34	52,9	72,7	33,6	63,6	34,7	54,1
Sellest — Dont:						
Linnas — Villes	35,0	35,7	27,1	17,5	27,6	34,5
Maal — Arrondissements	60,2	84,7	53,4	72,8	40,9	62,4

Abielussündinud isa rahvuse järgi 1 000 vastavast rahvusest 18—59 a. vanuse mehe kohta arvatud koefitsientidest selgub üldiselt eelpool-õeldu.

1 000 el. kohta oli sündinud:

	1937. a.	1936. a.	1935. a.	1930—34. a.	Keskmine
eestlastel	15,0	15,8	15,6	10,5	
venelastel	21,2	21,5	21,1	21,5	
sakslastel	10,0	9,9	10,6	7,7	
rootslastel	14,5	16,4	17,0	17,3	
muudel rahvustel	10,8	11,5	10,2	12,0	

Nii leiame 1937. a. eelmise aastaga võrreldes õige väikese tõusu sündimuse koefitsiendis eestlastel, sakslastel ja muudel rahvustel. 1930—34. a. võrreldes on paranenud kõige enam olukord sakslastel, halvenenud aga eriti rootslastel ja eestlastel.

Üldiselt püsivad sündimuse kõrguselt riigis esikohal venelased (Petsierimaa ja Narvataagused vallad) kuigi ka viimaste sündimuse tase ei ole erakorraline, arvestades slaavi rahvaste üldist kõrget sigivust.

Sündimuses tööharude ja ühiskondlike kihtide järgi ilmesid 1937. a. mõningad tähelepanndavad muudatused. On tõsi, et eriti tööstuse kiire arenemisega ühes tööstustöölise arvu erakorralise tõusuga ja linnade rahvastiku kiire kasvuga pärast 1. III 1934 rahvaloendust on muutunud selle tagajärjel mõningal määral ka rahvastiku ositus töö-

harudesse ja ühiskondlikesse kihtidesse. Juba selle tagajärjel võivad mõningad ebavastavused tulla esile sündimuse üksikute tööharude ja ühiskondlike kihtide vaatlusel, kuna käsitatud suhtarvud baseeruvad veel 1934. a. rahvaloenduse andmeil. Teiselt poolt keruvad esile mõned puudused elukutselise tegevuse määritlemisel algandmeis, mis on aga lähemas tulevikus täiesti kõrvaldatavad.

Sündimus tööharude ja ühiskondlike kihtide järgi (%₁₀₀).
Natalité d'après les branches du travail et classes sociales (%₁₀₀).

9.	1937	1936	Keskmine 1930—34 Moyenne
<i>Traduct. franç. v. tab. 7, p. 545.</i>			
Põllumajandus	17,5	18,0	19,5
Peremehed	16,7	16,1	18,2
Töölised ja teenijad	20,7	26,3	25,1
Ametnikud	25,5	24,3	22,8
Tööstus	16,5	15,2	14,5
Peremehed palgalistega	4,9	3,4	3,3
Isetöötajad väikeettevõtjad	14,0	19,1	19,8
Töölised ja teenijad	18,1	14,6	13,7
Ametnikud	21,8	15,9	15,0
Kaubandus, transport ja side	16,9	16,2	14,7
Peremehed palgalistega	7,7	5,6	8,7
Isetöötajad väikeettevõtjad	12,9	13,7	13,1
Töölised ja teenijad	21,1	18,8	16,8
Ametnikud	16,4	17,0	14,1
Ühiskondlik tegevus	18,3	18,1	16,7
Ametnikud (koos sõjaväel., politsei.)	22,0	21,0	19,6
Vabakutselised	17,8	12,1	19,4
Töölised ja teenijad	5,8	12,3	7,8
Maja- ja isikuteenistus	5,1	4,3	5,3
Väljaspool tööharusid seisvad	1,1	1,7	1,3
Kapitalistid elavad	.	1,1	1,4
Hoolenõud, vangid ja deklasseer.	.	2,0	1,2
Üldse — Gr. total	16,3	16,3	16,9
Ühiskondlikud kihid kokku			
Peremehed põllumajanduses	16,7	16,1	18,2
Peremehed palgalistega tööstuses ja kaub.	5,8	4,1	5,0
Isetöötajad väikeettevõt. tööst. ja kaub.	13,6	17,2	17,1
Töölised ja teenijad (ka maja- ja isikut.)	18,1	18,8	17,5
Ametnikud (ka sõjaväel., politsei.)	21,1	19,3	17,6
Vabakutselised	17,8	12,1	19,4
Väljaspool tööharusid	1,1	1,7	1,3
Üldse — Gr. total	16,3	16,3	16,9

Esijoones torkab 1937. a. andmeis silma, et sündimus põllumajanduses liigub üldiselt pikaldast languse teed. 1930—34. a. olles keskmisest tasemest libisenud kaugemale alla ja 1937. a. saavutanud seni olematu madaluse. Lähemal vaatlusel selgub, et peremeeste koefitsient, saavutamata küll endist taset, on märksa paranenud, kuna puht põllutöölise sündimuses võib nentida järsku langust. Sündimuse määr tööstuses on sammunud tõusu teed, 1937. a. kõrgenenud veelgi (ka rahvastik tööstuses tõusnud). Tähelepanndav muudatus 1937. a. on toimunud isetöötajate väikeettevõtjate koefitsiendi tunduvas langemises ja tööliste-teenijate oma tõus, ühes ametnikuga, mis on küll rohkem tingitud algandmete märgistamise parandamisest, kui tegelikult olnud muudatusist.

Edasi kaubandus-transport ja side püsib peagu endisel tasemel, pisut küll kõrgenedes, eriti tööliste ja teenijate osas. Kokkuvõttes võib märkida sündi-

muse üldtaseme piirides sündimuse tõusu kõigis tööharudes põllumajanduse arvel.

Ühiskondlikest kihtidest 1937. a. väärib tähelepanu isetöötajate-väikeettevõtjate rühma koefitsiendi lan-

Keskmine päevane sündimus kuude järgi (aasta keskmine päevas = 100).
Natalité moyenne par jour d'après les mois (moyenne annuelle par jour = 100).

10.	Jaan.	Veebr.	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	Septem.	Okt.	Nov.	Det.
1937	102,3	100,7	107,1	103,5	98,7	90,8	101,7	99,4	100,9	89,1	97,3	90,5
1936	105,5	104,7	120,8	104,1	102,5	97,9	99,4	92,6	97,9	87,7	92,5	94,5
Keskm. — <i>Moyen.</i> 1930—34	103,9	105,9	108,9	102,4	99,4	98,8	99,3	95,8	104,5	93,1	95,2	93,4
Sellest — <i>Dont:</i>												
Linnas — <i>Villes</i>	105,1	108,6	109,2	103,2	105,0	99,9	100,2	91,6	100,5	93,5	87,3	96,5
Maal — <i>Arrondissements</i>	103,6	105,2	104,0	102,3	98,1	98,5	99,1	96,8	105,4	93,0	97,0	92,7

gus. Tõusnud on ametnike, vabakutseliste ja märksa ka tööliste sündimuse määr.

on sagedam aasta esimesel veerandil, eriti märtsis, ja sügiskuudest septembris. See liikumine osutub õieti püsivaimelisoks.

Sündimuse sagedust üksikuil kuudel peegeldab tab. 10 toodud „keskmine päevane sündimus kuude järgi“. Neist andmeist selgub, et sündimus

Teised väga püsivad arvud leiame mitmikute (tab. 11) ja surnult-sündinute (tab. 12) juures.

Mitmikud — *Accouchements multiples.*

11.	Mitmikute sündimuste arv — <i>Nombre des accouchements multiples</i>	% ₁₀₀ sündinutest % ₁₀₀ au total des naissances		Kaksik-sündinute soo % <i>Sexe dans les accouch. doubles en %</i>			Mitmikute surn. sünd. % <i>% des mort-nés lors des accouchem. multiples</i>	
		Kaksikud <i>Acc. doubles</i>	Kolmikud <i>Acc. triples</i>	2 poissi <i>2 garçons</i>	1 p. — 1 g. <i>1 t. — 1 f.</i>	2 tütarl. <i>2 filles</i>	P.	T.
1937	286	15,5	0,2	30,7	38,2	31,1	6,3	5,2
1936	281	15,3	0,1	31,9	33,7	29,4	6,2	8,4
Keskm. — <i>Moyen.</i> 1930—34	288	15,0	0,2	32,1	37,3	30,6	7,3	6,9
Sellest — <i>Dont:</i>								
Linnas — <i>Villes</i>	42	11,5	—	30,8	36,5	32,7	4,8	3,7
Maal — <i>Arrondissements</i>	246	15,0	0,2	32,3	37,5	30,2	7,7	7,4

Surnultsündimus — *Mortinatalité.*

12.	Arv <i>Nombre</i>	1 000 elussünd. kohta <i>Par 1 000 nés-vivants</i>	10 000 elaniku kohta <i>Par 10 000 habitants</i>
1937	357	10,6	3,2
1936	344	18,0	3,0
1930—34	302	20,8	3,5
1925—29	407	20,5	3,6
1921—24	556	25,2	5,0

Suremus 1930—37. a. — *Mortalité de 1930—37.*

1.	1937			1936			Keskm. — <i>Moyen.</i> 1930—34		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.
Linnad — <i>Villes</i>	2 543	2 550	5 093	2 611	2 616	5 227	3 215	2 266	4 421
Tallinn	883	871	1 754	928	898	1 826	855	844	1 699
Elva	13	16	29	13	13	26			
Haapsalu	27	41	68	36	43	79	37	46	83
Jõhvi	22	8	30	20	20	40			
Krassaaro	29	40	69	26	47	73	29	33	62
Mustvee	26	26	52	41	25	66			
Mõisaküla	18	15	33	16	17	33			
Narva	204	234	438	242	255	497	231	223	454
Sellest:									
N.-Jaesuu jsk.	18	22	40	18	19	37	19	17	36
Nõmme	144	119	263	156	110	266	103	87	190
Otepää	13	17	30	16	18	34			
Paide	24	23	47	31	20	60	22	25	47
Petseri	32	26	58	33	27	60	28	19	47
Räpina maa	26	21	47	18	22	41	15	17	32
Pärnu	173	162	335	136	156	291	147	162	309
Rakvere	95	84	177	75	84	159	70	69	139
Sindi	16	16	32	16	10	26			
Tapa	25	27	52	30	22	52	25	19	44
Tartu	445	448	893	425	455	880	403	423	826
Tõrva	16	28	44	17	17	34	10	10	38
Türi	17	15	32	26	25	51	17	17	34
Valga	69	60	128	90	84	174	84	73	157
Viljandi	79	99	100	89	84	164	88	89	177
Võru	44	40	93	31	34	65	34	35	69
Ala 2 000 el. l.	108	105	213	111	120	231	8	0	14
Maad — <i>Arrond.</i>	6 003	5 518	11 521	6 401	5 966	12 367	6 511	5 798	12 309
Viru	373	759	1 032	941	845	1 786	942	769	1 702
Järva	402	323	725	442	320	768	412	339	751
Harju	725	629	1 354	764	683	1 447	725	632	1 357
Iläne	525	497	1 022	580	575	1 155	576	547	1 123
Saare	388	377	765	349	411	760	398	409	807
Pärnu	569	508	1 077	527	476	1 003	585	554	1 139
Viljandi	397	432	829	481	501	982	491	455	946
Tartu	890	815	1 711	933	896	1 829	1 023	914	1 937
Valga	185	187	372	198	194	392	198	176	374
Võru	545	638	1 083	607	555	1 162	617	537	1 154
Petseri	498	450	954	570	504	1 083	544	475	1 019
Kokku — <i>Total</i>	8 546	8 068	16 614	8 912	8 582	17 594	8 726	8 004	16 730

¹⁾ Ilma endiste aleviteta, missugused alates 1935 a. on arvestatud (arvutatud välja Võõpsu) linnade hulgas. 1934. a. ja eelmised aastad on ühes endiste alevitaga.

Suremus — Mortaliteet.

2.	Surmuid 1 000 elaniku kohta Mortaliteet par 1 000 habitants
1937	14,7
1936	15,6
1930—34	14,9
1925—20	16,5
1920—24	16,9
1915—19	25,1
1910—14	18,6

Eriti tundub kõrgena meie linnade suremus, kus sündimuse tase on madal ja raukade osatähtsus rahvastikus väike. Mõnes meie väikelinnas, nagu Kallastes, Keilas, Kuressaares, Otepäas, Mustvees, ka Narvas, Paldiskis, Suure-Jaanis ja üksikuid aastail teistes linnades, osutub suremusmäär eriti kõrgeks, mis nähtus väärriks eriuurimist. Ka keskmine linnade suremusmäär, mis on märksa suurenenud uute linnade juurdetulekuga, 1935—37. a. 13,9—14,5⁰/₁₀₀ vahel, on mõtlemapanevalt kõrge (tab. 3).

Suremus 1 000 elaniku kohta — Mortaliteet par 1 000 habitants.

S.	1937		1936		Keskmine 1930—34 Moyenne		Keskmine 1927—29 Moyenne	
	1937	1936	1937	1936	1930—34	1927—29	1937	1936
Linnad — Villes	13,9	14,5	13,7	15,4	13,7	15,4	13,7	15,4
Tallinn	12,1	12,7	12,8	14,7				
Antsla	11,4	14,0						
Elva	13,2	12,6						
Haapsalu	13,3	15,4	17,9	18,5				
Jõgeva	11,5	13,0						
Jõhvi	12,7	17,2						
Kallaste	19,0	28,1						
Keila	16,2	18,5						
Kil.-Nõmme	22,5	18,7						
Kunda	10,6	11,4						
Kuressaare	30,4	15,6	13,0	18,7				
Kärda	15,2	14,7						
Mustla	14,5	24,0						
Mustvee	19,3	24,2						
Mõisaküla	13,8	13,9						
Narva	17,6	19,9	16,9	18,0				
Sellest: N.-Jõesuu jsk.	18,0	16,2	16,3	16,5				
Nõmme	13,9	15,0	13,4	13,5				
Otepää	14,6	17,4						
Palde	14,1	17,0	14,0	15,7				
Paldiski	23,4	29,1	13,0	17,0				
Petseri	12,4	13,2	10,7	12,5				
Põltsamaa	16,6	14,7	10,4	13,0				
Pärnu	16,6	13,7	15,0	17,5				
Rakvere	17,7	16,1	11,7	12,9				
Sindi	15,4	12,8						
S.-Jaani	24,0	20,4						
Tapa	13,7	13,8	10,8	15,1				
Tartu	15,0	16,0	14,3	16,5				
Tõrva	14,8	17,8	15,7	17,5				
Tütri	10,0	16,6	10,8	12,7				
Valga	13,4	17,0	13,6	11,4				
Viljandi	13,1	13,0	14,5	15,7				
Võru	15,9	12,6	13,0	14,8				
Maad — Arrond.	15,1	16,1	15,5	17,7				
Viru	15,2	16,7	15,3	17,4				
Järva	14,8	15,7	15,3	17,7				
Harju	16,3	16,4	15,2	17,7				
Lääne	14,8	16,8	16,0	19,2				
Saare	14,9	14,8	15,7	19,4				
Pärnu	15,7	14,6	15,3	17,0				
Viljandi	14,1	16,8	15,6	18,6				
Tartu	15,1	16,2	15,8	17,6				
Valga	14,4	15,2	14,5	15,3				
Võru	14,2	15,2	14,8	15,5				
Petseri	15,8	17,9	16,9	19,0				

Linnu suuruse järgi liigitades saame suremusest kolme viimase aasta kohta järgneva pildi:

	Linnade arv	Suremus 1 000 el. kohta		
		1937	1936	1935
100 000 ja rohkem el. linnad	1	12,1	12,7	12,4
20 000—99 999 el. linnad	3	15,7	15,9	15,9
10 000—19 999 „ „	3	13,5	14,9	14,3
5 000—9 999 „ „	3	16,1	15,0	14,7
2 000—4 999 „ „	13	14,1	15,5	14,8
Alla 2 000 „ „	10	16,1	17,6	17,4

Nagu selgub toodud andmeist, csutub suremus tunduvalt kõrgemaks väikelinnus. Samuti äratub tähelepanu 20 000—99 999 el. linnade rühma (Narva, Tartu, Pärnu) suremuse kõrge tase. Tallinna suremuse tase linnade hulgas osutub madalaimaks.

Eraldades tööstuslinnad ja supellinnad teistest saame järgmised koefitsiendid:

	1937	1936	1935
Tööstuslinnad	13,5	14,0	13,9
Supellinnad	14,4	14,5	15,3
Muud linnad	15,3	16,2	15,2

Maade suremus 1937. a. osutus võrdlemisi soodsaks, 15,1 1 000 el. kohta on isegi madalam 1933. a. määrast. Väärrib tähelepanu, et kõrge sündimusega Petserimaa oma suremuse määralt nii väga enam ei erine teistest maakondadest. Petserimaale lähedase suremuse taseme (üle 15 1 000 el. kohta) 1937. a. leiame ka Pärnu-, Harju-, Viru- ja Tartumaalt. Madalamaks osutus suremus Viljandi-, Võru-, Valga-, Järva- ja Läänemaal. Üldiselt Lõuna-Eesti, Valga- ja Võrumaa suremuse tase on olnud madalam.

Võrdluseks Eestiga täieliku ülevaate saamiseks tähtsamate riikide suremuse tasemest esitame järgnevad samaaegsed viimaste aastate kohta hangitud andmed:

Suremus tähtsamais riiges 1931—37 %₁₀₀:

	1937	1936	1935	1934	1933	1932	Keskmine 1931—35
Bigiptus	24,9	23,7	28,1	27,8	28,8	27,6	
Palestiina	18,9	16,1	18,6	21,8	20,1	22,3	20,0
Rumeenia	19,3	19,8	21,1	20,7	18,7	21,7	20,6
Korea	18,6	18,8	18,1	18,1	21,0	19,0	
Mehhiko	23,3	22,4	20,4	22,5	25,2	26,0	24,1
Tsillon	21,8	30,0	22,9	21,2	20,5	24,7	
Br.-India	22,0	23,6	24,9	22,5	26,1	23,5	
L.-Slaavia	16,0	16,8	17,0	16,9	19,2	17,9	
Jaapan	17,5	16,8	18,1	17,8	17,7	17,9	
Portugal	16,0	16,4	17,1	16,6		17,0	
Kreeka	15,2	14,9	15,0	16,0	18,0	16,5	
Hispaania		15,5	15,9	16,3	16,3	16,2	
Ungari	14,2	14,2	15,3	14,5	14,7	17,0	15,8
Prantsuse	15,0	15,3	15,7	15,1	15,8	15,8	15,7
Bulgaaria	13,4	14,2	14,6	14,1		15,5	
Eesti	14,7	15,6	14,9	14,1	14,7	14,8	14,9
Leedu	13,1	13,3	13,9	14,5	13,4	15,2	14,6
Poola	14,0	14,2	14,0	14,4	14,2	16,0	14,6
Itaalia	14,0	13,7	13,9	13,3	13,7	14,7	14,1
Läti	14,3	14,1	14,2	13,9	13,6	13,6	13,9
Tšehhosl.	13,3	13,3	13,5	13,2	13,7	14,1	13,8
Austria	13,5	13,2	13,6	12,7	13,2	13,9	13,5
Soome	13,0	13,8	12,7	13,1	13,6	13,3	13,4
Belgia	12,7	12,8	12,8	12,2	13,2	13,2	12,9
Inglise	12,6	12,3	12,0	12,0	12,5	12,3	12,2
Argentina	11,8	11,8	13,0	11,6	11,7	12,0	12,1
Šveits	11,3	11,4	12,1	11,3	11,4	12,1	11,8

Rootsi	12,0	12,0	11,7	11,2	11,2	11,6	11,6
Saksa	11,7	11,8	11,8	10,9	11,2	10,8	11,2
Am.-Ühend.	11,5	10,9	11,0	10,7	10,9	10,9	10,9
Taani	10,8	11,0	11,0	10,4	10,6	11,0	10,9 ¹⁾
Norra	10,4	10,3	10,3	9,9	10,2	10,6	10,4
Uruguay	14,2	14,2	15,3	14,5	10,3	10,1	15,8
L.-Aafrika	10,0	9,6	10,6	9,6	9,3	10,0	9,7
Kanada	9,7	9,7	9,4	9,6	9,9	9,9	9,7
Austraalia	9,4	9,4	9,5	9,3	8,9	8,6	9,0
Hollandi	8,8	8,7	8,7	8,4	8,8	9,0	8,9
Uus-Maremaa	9,1	8,7	8,2	8,5	8,0	8,0	8,2

Nagu nähtub toodud suremustaset määritlevaist koefitsientidest, asuvad Eestist eespool vaid säärased kõrge sündimusega maad (kõrge sündimuse tõttu ka üldiselt suuremus kõrge) nagu Egiptus, Palestiina, Rumeenia, Korea, Mehhiko j. t. Ainult Prantsuse on neid madala sündimusega maid, kus suuremuse tase meist kõrgem. Eestist allpool leiame aga rea kõrge ja rahuldava sündimuse tasemega maid, nagu Leedu, Poola, Itaalia, Läti, Soome ja t., kus kestva kõrge

Surnute vanus — *Âge des décès.*

5.	Alla 1 a. Mois d'âge a.	Surnute vanus										Kokku Total	Teadm. Inconn.	Keskmine Âge moyen.				
		1-4 a.	5-6 a.	7-9 a.	10-14 a.	15-19 a.	20-24 a.	25-29 a.	30-39 a.	40-49 a.	50-59 a.				60-69 a.	70-79 a.	80-89 a.	90-99 a.
Mehed — Hommes.																		
1937	10,8	2,7	0,7	0,9	1,5	1,8	2,6	3,4	6,7	7,9	12,6	18,6	20,1	9,1	0,6	100,0	0,3	50,1
1936	10,6	3,3	0,7	0,8	1,0	1,6	3,1	3,6	6,5	8,0	12,4	18,1	19,8	9,7	0,8	100,0	0,2	50,2
Keskm. 1930-34	11,8	4,2	0,9	1,1	1,3	2,3	3,6	3,6	6,2	8,1	12,8	17,5	17,9	8,0	0,7	100,0	0,5	47,8
Sellest: Linnas	7,9	3,2	0,7	1,0	1,2	2,2	4,0	4,7	8,4	11,5	16,6	18,8	15,1	5,0	0,3	100,0	0,3	48,3
Maal	13,3	4,6	0,9	1,1	1,4	2,3	3,4	3,8	6,5	7,0	11,6	17,1	18,8	8,9	0,8	100,0	0,5	47,6
Naised — Femmes.																		
1937	9,0	3,2	0,8	0,8	1,2	1,7	2,1	2,2	5,2	5,7	8,8	16,0	25,7	15,7	1,9	100,0	0,3	55,3
1936	7,9	3,0	0,5	0,9	1,4	1,5	2,0	2,0	5,5	5,8	8,8	14,9	20,9	16,5	1,8	100,0	0,4	56,3
Moyenne 1930-34	10,2	4,3	0,9	1,1	1,3	2,0	3,1	3,0	5,6	5,7	8,7	16,3	23,6	12,7	1,5	100,0	0,6	52,1
Dont: Villes	6,4	2,3	0,6	1,0	1,0	1,6	3,4	3,6	6,5	7,3	10,0	17,0	24,4	12,9	1,5	100,0	0,3	56,3
Arrondissement	11,0	4,9	1,0	1,2	1,5	2,2	3,0	2,8	5,3	5,0	8,1	16,0	23,8	12,6	1,5	100,0	0,7	50,9
1 000 vastavast vanusest isiku kohta — Par 1 000 personnes de l'âge correspondant.																		
Mehed — Hommes.																		
1937	106,3	6,8	3,6	2,9	2,8	3,9	5,9	5,8	6,5	10,6	20,1	41,6	85,4	170,2	190,1	18,1	—	—
1936	109,7	8,8	3,9	2,8	2,0	4,0	6,1	6,3	6,8	11,4	21,0	42,9	89,2	199,1	299,6	17,0	—	—
Keskm. 1930-34	112,1	10,4	4,2	3,4	2,9	4,5	6,1	6,6	7,1	11,2	21,1	41,5	85,2	180,6	322,8	16,6	—	—
Naised — Femmes.																		
1937	86,2	8,0	3,7	2,6	2,2	3,7	4,1	3,5	4,4	5,7	10,3	23,8	61,6	149,8	222,7	13,5	—	—
1936	81,2	8,0	2,6	3,0	2,7	3,7	3,8	4,4	4,9	6,2	11,1	23,8	69,6	171,9	235,2	14,3	—	—
Moyenne 1930-34	92,8	9,9	4,1	3,4	2,7	3,8	4,8	4,9	5,0	5,8	10,4	23,2	64,4	150,0	252,6	13,5	—	—

sündimuse tõttu raukade osatähtsus rahvastikus on väiksem, mis omakord mõjub suuremusekoefitsiendile alarahuvvalt.

Surnute vanusrühmades 1937. a. erilisi silmapaistvaid muudatusi ei ole. Rõõmustavalt on meeste juures vähenenud 1-4 a. vanuste osatähtsus, kuna seevastu on pisut tõusnud imikute — alla 1 a. vanuste osatähtsus, samuti liigub tõusu suunas raudade (50-79 a.) osatähtsus. Väiksemaid muudatusi leiame ka teistes vanusrühmades.

Naistel on suurenenud alla 1 a., 1-4 a. ja ka 5-6 a. vanuste suuremus, kuna seevastu 70-89 vanuste juures näeme võrreldes eelmise aastaga osatähtsuse langust. Keskmine vanus on meestel pisut, naistel aga tublisti läinud tagasi.

Suremuse sagedust üksikuis vanusrühmades peegeldavad 1 000 vastavast vanusest isiku kohta arvatud andmed. Neist selgub, et meeste juures on võrreldes 1930-34. a. 1937. a. ja üldiselt viimastel aastatel märksa paranenud esiteks rinna- ja väikelaste suuremus, edasi üldiselt noorte tööjõuliste inimeste suuremus.

Naiste juures võrreldes 1930-34. a. on 1935-37. a. samuti vähenenud laste suuremus, erandina aga eel-

¹⁾ 1933-35. a. keskmline.

Surnute perekonnasis — *État civil des décès.*

6.	15 aastat ja vanematest oti — 15 an. et plus					
	Vallisis Célibataires	Abielus Mariés	Leski Veufs	Leinatuid Divorcés	Kokku Total	Teadmata Inconné
%						
Mehed — Hommes.						
1937	19,9	61,3	18,0	0,8	100,0	1,7
1936	19,3	60,4	18,8	1,0	100,0	1,5
Keskm. 1930-34	21,2	60,6	17,6	0,6	100,0	1,5
Sellest: Linnas	23,6	61,8	18,3	1,4	100,0	0,0
Maal	20,4	60,1	19,2	0,3	100,0	1,7
Naised — Femmes.						
1937	20,3	23,2	51,0	0,5	100,0	1,4
1936	19,5	27,6	52,0	0,9	100,0	0,8
Moyen. 1930-34	21,4	23,4	48,8	0,4	100,0	1,3
Dont: Villes	23,4	26,6	49,1	0,9	100,0	0,6
Arrond.	20,5	30,6	48,7	0,2	100,0	1,6
1 000 vastav. rühmast isiku kohta. Par 1 000 pers. de groupe correspondant.						
Mehed — Hommes.						
1937	8,9	19,4	77,2	19,0	—	—
1936	9,5	20,6	86,8	25,1	—	—
Keskm. 1930-34	9,6	19,4	76,3	14,6	—	—
Sellest: Linnas	10,4	18,2	64,6	15,0	—	—
Maal	9,2	19,9	80,1	13,3	—	—
Naised — Femmes.						
1937	8,6	8,0	40,2	7,8	—	—
1936	9,1	9,3	44,9	14,8	—	—
Moyen. 1930-34	8,9	8,8	37,5	6,3	—	—
Dont: Villes	8,2	7,7	33,8	5,6	—	—
Arrond.	9,3	9,3	39,4	7,0	—	—

miste aastatega võrreldes suurenenud rinnalaste suremuse määr. Üldiselt sureb aga poisilapsi esimeses eluaastas tunduvalt kõrgemal määral kui tütarlapsi.

Surnute perekonnaseisu andmed muutuvad üksikuil aastail vähe. 1 000 vastavast perekonnaseisu rühmast isiku kohta andmeis võib nii meestel kui naistel üldise suremuse vähenedes märkida pea ühtlaselt ka suremuse vähenemist kõigis perekonnaseisu rühmades.

Surnute rahvuse andmeis ilmneb suhtarvude kestev püsivus. 1 000 vastavast rahvusest isiku kohta andmeis selgub eelmise aastaga võrreldes üldise suremuse langedes ka langus kõigis rühmades. Tõusnud on vaid muude rahvuste suremuse määr. 1930—34. a. keskmisega võrreldes on 1937. a. suremuse tase madalam eestlastel ja venelastel, kõrgem aga sakslastel rootslastel ja muudel.

Surnute rahvus — Nationalité des décédés.

7.	Eestlased	Venelased	Sakslased	Rootslased	Muud	Kokku	Teadmata
	Estonienne	Russe	Allemande	Suédaise	Autres	Total	Inconnu
	%						
1937	88,0	8,4	1,7	0,5	1,4	100,0	0,1
1936	88,1	8,4	1,8	0,6	1,3	100,0	0,2
Keskm. 1930—34	88,1	8,4	1,6	0,6	1,3	100,0	0,2
Sellest: Linnas	85,1	6,7	5,1	0,2	2,9	100,0	0,2
Maal	89,2	9,0	0,3	0,7	0,8	100,0	0,2
1 000 vastav. rahv. isiku kohta.							
<i>Par 1 000 pers. de groupe correspondant.</i>							
1937	14,7	15,0	10,9	12,2	14,5	14,7	—
1936	15,0	16,1	17,7	12,8	14,2	15,0	—
Moyenne 1930—34	14,8	15,1	16,5	12,0	14,1	14,9	—
Dont: Villes	13,5	13,1	16,9	8,2	12,7	13,0	—
Arrond.	15,5	16,0	15,4	12,8	17,1	15,5	—

Suremuses tööhäruude ja ühiskondlike kihtide järgi eelmise aastaga võrreldes, nagu üldsuremuseski, leiame languse ka pea kõigis tööhäruudes ja ühiskondlikes kihtides. Nii põllumajanduses töötava rahvastiku suremusmäär 15,0⁰/₁₀₀, eriti põllutöölistel-teenijatel (15,0⁰/₁₀₀ 20,4⁰/₁₀₀ vastu eelmisel

aastal), on langenud taas tublisti, isegi tunduvalt madalamale 1930—34 keskmisest. Tööstuses näeme aga üldiselt väikest kõrgenemist (ka rahvastik tööstuses on suurenenud) peamiselt tööliste ja teenijate arvel. Üldise suremuse languse kohaselt on vähenenud samuti kaubandus-transport ja side alal töötava rahvastiku suremusmäär 10,8⁰/₁₀₀ pro 11,8⁰/₁₀₀ eelmisel aastal. Ühiskondliku tegevuse alal näeme ka langust, sealjuures vabakutseliste suremusmäära tõustes. Väärrib tähelepanu veel majateenijate suremusmäära tõus.

Suremus tööhäruude ja ühiskondlike kihtide järgi (%₁₀₀).
Décédés suivant l'occupation et classe sociale (%₁₀₀).

8.	Traduct. franç. v. tab. 7, p. 545.		1937	1936	Keskmine 1930—34 Moyenne
	Põllumajandus	15,0	16,3	15,9	15,0
Peremehed	15,1	15,4	15,0	15,0	15,0
Töölised ja teenijad	15,0	20,4	19,8	19,8	19,8
Ametnikud	12,8	12,3	10,8	10,8	10,8
Tööstus	10,7	10,2	10,8	10,8	10,8
Peremehed palgalistega	2,5	3,1	2,7	2,7	2,7
Isetöötajad väikeettevõtjad	13,0	13,3	13,4	13,4	13,4
Töölised ja teenijad	10,5	8,0	9,8	9,8	9,8
Ametnikud	8,3	7,4	8,6	8,6	8,6
Kaubandus, transport ja side	10,8	11,3	11,0	11,0	11,0
Peremehed palgalistega	9,0	10,7	16,4	16,4	16,4
Isetöötajad väikeettevõtjad	12,4	13,1	12,0	12,0	12,0
Töölised ja teenijad	10,5	10,8	10,1	10,1	10,1
Ametnikud	9,6	9,0	10,0	10,0	10,0
Ühiskondlik tegevus	7,7	8,2	8,7	8,7	8,7
Ametnikud (koos sõjaväel. ja politsei.)	8,3	8,5	8,6	8,6	8,6
Vabakutselised	11,6	9,0	12,6	12,6	12,6
Töölised ja teenijad	4,6	7,0	7,7	7,7	7,7
Maja- ja isikuteenistus	8,1	7,9	9,3	9,3	9,3
Väljaspool tööhäruisid seisvad	46,3	49,0	36,0	36,0	36,0
Kapitaalset elavad		16,5	14,0	14,0	14,0
Hoolalused, vangid ja deklasseer.		65,5	47,1	47,1	47,1
Ühiskondlikud kihid kokku	15,1	15,4	15,0	15,0	15,0
Peremehed põllumajanduses	15,1	15,4	15,0	15,0	15,0
Peremehed palgalistega tööstuses ja kaub.	4,0	5,8	7,1	7,1	7,1
Isetöötajad väikeettevõt. tööst. ja kaub.	13,4	16,5	14,8	14,8	14,8
Töölised ja teenijad (ka maja- ja isikut.)	11,7	12,0	13,4	13,4	13,4
Ametnikud (ka sõjaväel., politsei).	8,8	8,9	9,1	9,1	9,1
Vabakutselised	11,6	9,0	12,6	12,6	12,6
Väljaspool tööhäruisid	46,3	49,0	36,0	36,0	36,0
Üldse	14,9	15,7	15,0	15,0	15,0

Keskmine päevane suremus künde järgi (keskm. päevane suremus aastas = 100).
Nombre moyen des décès par jour et par les mois (moyenne par jour pour l'année = 100).

9.	Jaanuär	Veebr.	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	Sept.	Okt.	Nov.	Det.
Mehed — Hommes.												
1937	93,5	107,9	107,8	111,6	105,0	102,2	90,8	88,7	94,1	97,0	88,0	100,1
1936	100,2	118,5	113,2	122,4	117,9	110,1	89,8	81,4	81,0	93,9	88,3	84,8
Keskmine 1930—34	104,6	111,5	120,3	119,0	105,7	96,0	86,3	85,6	88,3	90,6	93,2	100,0
Sellest: Linnas	102,2	116,3	119,1	118,6	105,7	102,5	85,2	85,0	86,4	95,2	91,8	98,5
Maal	105,5	109,9	120,7	120,7	105,7	93,8	86,0	85,8	88,9	89,0	93,6	100,5
Naised — Femmes.												
1937	102,3	108,8	109,9	115,2	106,7	95,2	91,7	82,5	87,5	95,5	91,5	114,0
1936	109,3	142,5	115,6	117,8	120,4	94,8	72,2	86,3	85,0	88,7	81,3	88,1
Moyenne 1930—34	109,9	120,2	121,2	117,9	104,7	93,3	83,2	83,9	85,8	91,4	88,7	101,9
Dont: Villes	106,2	123,4	122,4	113,0	106,3	97,0	84,1	84,3	83,5	93,3	89,3	99,5
Arrondissements	111,4	119,0	120,7	118,5	104,1	91,9	82,8	83,7	86,7	90,7	88,5	102,8
Kokku — Total.												
1937	100,4	108,3	108,8	113,4	105,3	98,8	91,2	85,7	90,9	96,3	89,7	111,5
1936	104,7	130,2	114,4	120,2	119,1	102,6	81,2	83,8	82,9	91,4	84,9	86,4
Keskmine 1930—34	107,2	115,7	120,7	118,0	105,2	94,7	84,8	84,8	87,1	91,0	91,0	100,9
Sellest: Linnas	104,2	119,8	120,6	113,4	106,1	99,6	84,7	84,6	84,9	94,2	90,6	99,2
Maal	108,3	114,2	120,8	119,7	105,9	93,0	84,8	84,8	87,0	89,9	91,2	101,0

Väljaspool tööharusid seisvad isikud püsivad endiselt kõrgel, pisut vaid langedes eelmise aastaga võrreldes. Raukade suremus üldiselt, nagu näitasid vanus-andmed, püsib veel kõrgel. Peatudes üksikute ühiskondlike kihtide juures ei saa öelda, et põllupidajate-peremeeste suremüstase oleks iseenesest palju langenud, seda küll eelmise kõrge suremusega aastaga võrreldes, kuid 1930—34 keskmisega võrreldes isegi pisut tõusnud. Märgatavalt langenud on veel palgalistega peremeeste tööstuses ja kaubanduses suhteliselt madalal püsiv suremus. Tähelepanuväärivalt langenud koefitsiendi leiame tööstus-kaubanduse isetöötajate väikeettevõttelepidajate juures (13,4⁰/₀₀ pro 16,5⁰/₀₀ eelmisel ja 14,8⁰/₀₀ 1930—34. a.). Tõlliste ja teenijate suremusmäär osutab rõõmustavalt tõhusast langust, peamiselt küll põllutõlliste arvel, ametnike suremusmäär püsib aga visalt endisel kõrgusel.

Suremisajas on kujunenud üksikutel kuudel ja aastaagadel teatud piires kõikumistega peagu kindlad suunad. Nii kõrg-perioodiks osutub harilikult veebruar—mai, madal-perioodiks suve saabumisega juuli—september, vahest algades ka juba juunist. Suremus hakkab tõusma taas detsembris—jaanuaris.

4. Rahvastiku iive. 1937. a. sündis elusalt 18 190 last, suri 16 614 in., aasta jooksul rahvastiku looduslik iive on seega 1 576 in. ehk 1,4 1 000 el. kohta. Rahvastiku mehaanilisel liiklemisel saabus üle riigi piiride 164 439 ja väljus 164 997 in., vahe miinus 558. Üldiseks rahvastiku iibeaks aasta jooksul osutub seega 1 018 in. ehk 0,9 1 000 el. kohta, 0,3 vastu eelm. aastal. I. I 1938 oli riigis kokku 1 131 161 elanikku.

Rahvastikuarvu liikumine Eestis — *Mouvement de la population de l'Estonie.*

I.	Sündinud (ilma surm. sündinute) Naisained (excl. mort-nés)	Surnud Décés	Rahvasündimite (+) või surmade (-) ülekala — Excédent des naissances ou des décès	Rahva looduslik juurdekasv või kaanamine ⁰ / ₀₀ Accroissement naturel en ⁰ / ₀₀	Sissesõitnud Nombre des arrivées	Väljesõitnud Nombre des départs	Sisse- (+) või väljesõitnute (-) ülekala — Excédent des arrivées ou des départs	Rahvastiku kasv (+) või kaanamine (-) aasta jooksul Accroissement ou diminution mensuelle	Rahva üldine juurde- kasv või kaanamine ⁰ / ₀₀ — Résultat général ⁰ / ₀₀	Rahvastikuarv 1. I. I Nombre de la population au 1. I	Rahvastikuarv 1. VII — Nombre de la population au 1. VII
1938	18 190	16 614	+1 576	+1,4	164 439	164 997	-558	+1 018	+0,9	1 131 161	1 130 652
1937	18 222	17 594	+628	+0,5	178 658	178 847	-189	+339	+0,3	1 129 804	1 129 974
1936	17 891	16 804	+1 087	+1,0	193 169	192 320	+849	+1 276	+1,7	1 127 928 ¹⁾	1 128 866
1935	17 305	15 853	+1 452	+1,3	195 683	195 573	+110	+1 502	+1,4	1 124 769	1 126 349
1934	18 208	16 472	+1 736	+1,5	194 818	195 519	-701	+1 035	+0,9	1 123 734	1 124 252
1933	19 742	16 041	+3 701	+2,3	202 375	201 081	+1 294	+4 395	+3,9	1 119 339	1 121 537
1932	19 509	18 077	+1 432	+1,2	237 813	237 851	-38	+1 894	+1,7	1 117 445	1 118 992
1931	19 471	16 610	+2 861	+2,5	261 182	251 344	+9 838	+2 099	+2,4	1 114 748	1 116 090
1930	19 110	20 178	-1 068	-1,0	260 040	261 378	-1 338	-1 806	-1,0	1 116 553	1 115 650
1929	20 064	17 785	+2 279	+2,0	246 551	247 218	-667	+1 612	+1,4	1 114 941	1 115 747
1928	19 705	19 350	+349	+0,3	192 090	194 441	-2 351	-1 402	-1,3	1 116 343	1 116 642
1927	19 977	18 047	+1 930	+1,7	127 405	130 262	-2 857	-927	-0,8	1 117 270	1 116 806
1926	20 445	16 080	+4 365	+3,4	35 994	39 219	-3 225	+5 640	+2,0	1 116 730	1 117 000
1925	21 441	19 913	+1 528	+1,1	35 330	35 734	-404	+2 232 ²⁾	+0,5	1 114 498	1 115 614
1924	22 347	16 630	+5 717	+5,1	39 719	38 068	+1 651	+7 368	+6,0	1 107 130	1 110 814
1923	22 255	18 401	+3 854	+3,5	35 879	30 330	+5 543	+9 397	+8,5	1 097 733	1 102 431
1922	22 067	17 143	+4 924	+4,5	46 554	30 288	+16 266	+21 190	+19,7	1 076 543	1 087 138
1921	19 625	21 363	-1 738	-1,0	19 476	195	+19 281	+17 543	+10,4	1 059 000	1 067 772
1919	18 456	28 800	-10 344	-0,7				(-10 344)	(-9,7)	1 080 344	1 004 172

Kuigi 1937. a. looduslik iive on suurenenud ja seda suremuse vähenemise arvel, ei saa 1,4⁰/₀₀ pidada kaugeltki rahuldavaks. See määr ületab märksa vaid

1936 ja 1935. a., ulatudes 1933—34. a. iibeni. Viimase 10 a. (1928—36. a.) keskmiseks looduslikuks iibeaks on vaid 1,5⁰/₀₀ ja viimase viie aasta (1931—35. a.) 1,0⁰/₀₀.

Rahvastiku looduslik iive 1 000 elaniku kohta. *Accroissement de la population en ⁰/₀₀.*

2.	Sünda Natalité	Surnud Mortalité	Looduslik iive Accroissement naturel
1937	16,1	14,7	+1,4
1936	16,1	15,0	+0,5
1935	15,9	14,9	+1,0
1930—34	16,2	14,9	+1,9
1928—29	17,8	16,5	+1,3
1920—24	19,6	16,5	+3,1
1915—19	19,3	25,1	-5,8
1910—14	25,0	18,6	+6,4
1901—08	25,0	19,1	+5,9

Kui arvestada, et sellest vähesest iibest neelab iga aastal oma osa veel väljaränd, siis rahvastiku puhas iive kujuneb mikrokoopiliseks.

Et tõelikkuses saada sellest selget kujutlust, toome allpool võrdlusi reast välisriigist.

Rahvastiku looduslik iive maailma tähtsamais riigis ⁰/₀₀:

	1937	1936	1931—35
Palestiina	22,7	23,8	23,7
Mehhiko	10,1	16,5	17,8
Egiptus		15,6	16,0
Argentina	12,2 ¹⁾	12,6	14,4
L.-Aafrika ²⁾	15,1	14,0	14,4
L.-Slaavia		12,0	13,0

¹⁾ Arvu saavutamisel on arvatud juurde 1. III 1934. rahvaloenduse andmete ja jooksval arvestusel osatunud arvu vale 1 597 in. ²⁾ Arvu saavutamisel on arvatud maha Eesti—Läti piiriõendamisel 1924. a. Eestile kadumaläänud elan. arv — 1 887. ³⁾ Eelkoostuvõtte arv. ⁴⁾ Valge rass.

Tab. 3. Abiellumised peigmehe elukoha ja kuude järgi 1937. a.
Mariages d'après le domicile des époux et par les mois en 1937.

	Jaanuar	Vebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Linnad — Villes	193	253	333	192	341	464	285	270	317	366	305	669	3 988
<i>Sellest vanad linnad¹⁾</i>	<i>183</i>	<i>242</i>	<i>313</i>	<i>183</i>	<i>328</i>	<i>438</i>	<i>280</i>	<i>257</i>	<i>305</i>	<i>350</i>	<i>293</i>	<i>632</i>	<i>3 804</i>
Tallinn	86	120	155	97	153	235	137	140	168	172	169	312	1 944
Antsla	—	—	1	1	1	2	—	1	—	2	2	1	11
Elva	—	—	3	2	—	1	—	2	—	—	—	3	11
Haapsalu	—	6	5	—	7	5	3	1	1	1	1	8	38
Jõgeva	—	—	1	—	1	1	1	—	2	1	1	2	10
Jõhvi	1	4	—	1	1	4	—	—	2	2	2	1	18
Kallaste	—	1	—	—	1	—	—	1	2	1	1	4	11
Kella	—	—	1	1	2	2	—	2	1	—	—	1	10
Kil-Nõmme	1	—	2	—	4	2	—	2	—	1	—	4	16
Kunda	1	1	1	1	—	2	—	—	—	—	1	2	9
Kuressaare	2	1	4	1	1	—	4	5	1	2	—	5	26
Kärdla	—	—	3	—	—	4	1	—	1	—	—	2	11
Mustla	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	5
Mustvee	2	1	6	—	—	1	—	1	1	4	3	3	22
Mõisaküla	1	1	1	1	1	1	—	3	—	2	1	2	14
Narva	21	12	16	8	21	24	14	13	15	21	13	45	223
<i>Sel.: N.-Jõesuu jsk.</i>	—	1	—	1	1	—	—	—	1	1	—	3	8
Nõmme	2	11	10	10	14	27	7	13	11	15	11	27	158
Otepää	3	—	1	—	1	1	—	2	—	—	2	1	11
Paide	2	3	1	1	5	1	4	2	1	3	3	6	32
Paldiski	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	2	1	6
Petseri	4	8	3	3	4	7	5	4	2	7	7	3	57
Põltsamaa	—	2	3	1	3	2	3	1	3	3	2	3	26
Pärnu	8	13	18	9	17	21	23	7	15	26	8	38	203
Rakvere	4	6	15	4	13	20	4	5	11	10	4	21	117
Sindi	1	2	1	1	2	5	3	1	3	2	—	6	27
S.-Jaani	3	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	9
Tapa	1	1	4	—	2	7	5	2	3	1	1	4	31
Tartu	32	40	46	35	53	69	48	43	54	58	47	99	614
Tõrva	—	—	—	2	5	4	—	—	3	1	1	1	17
Türi	1	1	3	1	3	4	1	2	2	2	2	5	27
Valga	6	7	0	5	4	10	3	0	6	7	9	10	35
Vihjandi	6	6	18	5	12	8	16	5	5	12	9	20	131
Võru	5	5	5	1	10	2	3	5	4	8	2	8	58
Maad — Arrondissements	386	465	555	372	753	692	310	258	239	385	392	717	5 574
Viru	56	49	93	59	122	126	42	48	59	70	69	126	919
Järva	9	22	51	17	61	37	19	14	33	22	10	55	359
Harju	19	45	54	42	103	100	33	18	33	50	43	80	635
Lääne	17	23	45	23	53	78	21	11	27	34	36	55	428
Saare	17	22	30	36	45	44	10	5	15	16	21	38	299
Pärnu	30	42	43	32	62	60	35	27	12	24	42	67	472
Vihjandi	33	24	48	23	47	30	12	21	9	24	32	46	355
Tartu	70	79	97	64	97	98	48	39	44	58	54	117	865
Valga	11	12	12	17	24	10	10	12	7	9	18	33	170
Võru	29	36	49	29	91	59	40	29	20	44	37	66	529
Petseri	95	111	33	25	48	39	40	34	30	34	26	28	543
Linnad ja maad kokku — Villes et arrondissements, total	579	718	888	564	1 094	1 156	595	528	606	751	697	1 386	9 562²⁾
Viru	83	72	125	73	157	176	60	66	87	103	89	195	1 286
Järva	13	27	59	19	71	49	29	20	39	28	25	70	449
Harju	107	176	220	150	272	374	177	174	213	239	225	427	2 753
Lääne	17	29	58	28	60	87	25	12	29	35	37	65	477
Saare	19	28	34	37	46	44	14	10	16	18	21	43	325
Pärnu	41	58	65	43	86	85	61	40	30	55	51	117	732
Vihjandi	42	33	69	30	62	47	31	27	17	40	44	84	526
Tartu	107	121	154	101	153	161	97	88	103	122	108	220	1 544
Valga	17	19	13	24	33	24	13	18	16	17	23	50	272
Võru	34	41	55	31	102	63	43	35	24	54	41	75	598
Petseri	99	119	36	28	52	46	45	38	32	41	33	31	600

¹⁾ Linnade koosseis kuni 1. V 1938. a. o. 19 linna, ilma endiste aleviteta.

²⁾ Peale selle on teist 1937. a. abiellunud 21 välismaalast ja 3 välismaal elavat eestlast.

Tab. 5. Abiellunute vanus ja endine perekonnasais (peigmehe elukoha järgi) 1937. a. (järg).
Mariages suivant l'âge et l'état civil antérieur des époux en 1937 (suite).

	Vanus — Age													Perekonnasais État civil antérieur				Üldse — Gr. total	
	—18 a. Moins de 18 a.													Vallaline Célibataires	Lesk Veuf ou veuve	Lahutatud Divorcé	Teadmata Inconnu		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13						15
Türl	—	1	—	12	6	4	2	—	2	—	—	—	—	—	24	1	—	—	27
Valga	—	—	2	25	26	12	7	—	4	—	—	—	—	79	3	—	—	85	
Viljandi	1	4	10	36	29	22	17	6	2	—	—	—	—	118	5	—	—	131	
Võru	4	—	4	18	19	9	1	1	1	—	—	—	—	57	—	1	—	58	
Maad — Arrond.	131	194	247	2 008	1 570	697	343	195	94	43	18	7	2	25	5 201	227	146	—	5 574
Viru	9	23	33	343	273	110	48	48	10	2	1	2	—	2	338	45	36	—	910
Järva	7	11	15	117	107	42	28	17	9	1	1	—	—	4	333	12	14	—	359
Harju	14	19	33	212	156	98	47	25	15	5	2	—	—	7	587	27	21	—	636
Lääne	8	16	14	174	112	51	22	15	4	6	4	1	—	1	401	23	4	—	428
Saare	9	13	16	101	84	43	20	7	3	—	1	1	—	1	288	7	4	—	299
Pärnu	13	10	19	187	138	58	21	13	6	3	2	—	—	1	438	22	12	—	472
Viljandi	10	6	21	125	89	52	28	11	6	3	3	—	—	1	330	15	10	—	365
Tartu	17	35	26	302	260	105	59	27	18	11	1	1	—	3	808	32	25	—	866
Valga	4	8	9	60	36	24	12	6	2	1	1	—	—	1	161	9	—	—	170
Võru	7	15	19	175	157	78	39	24	8	3	—	—	—	1	495	23	11	—	529
Petseri	33	33	42	206	158	36	19	7	4	2	—	—	—	3	522	12	9	—	543
Kokku — Total	189	286	384	3 353	2 712	1 268	673	361	167	87	31	16	7	28	8 711	420	431	—	9 562

Tab. 4. Abiellunute vanus ja perekonnasais 1937. a. — Age et état civil des époux en 1937.

	Vanus — Age													Teadmata Inconnu	Kokku Total					
	—18 a. Moins de 18 a.																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13							
Peigmehe vanus Age de l'époux																				
18 a.	3	3	1	8	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
19	4	6	3	11	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
20—24	75	114	132	949	420	113	24	6	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	1 842
25—29	83	118	187	1 526	1 175	313	90	28	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	3 538
30—34	18	29	45	611	627	416	143	43	10	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	2 008
35—39	4	12	11	170	255	218	159	59	14	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	909
40—44	1	2	2	48	91	99	100	93	21	—	12	—	—	1	—	—	—	—	—	443
45—49	—	—	—	17	43	56	83	68	24	—	10	—	—	3	—	—	—	—	—	304
50—54	—	1	1	10	19	26	37	44	37	—	18	—	—	2	—	—	—	—	—	198
55—59	—	—	—	2	7	10	22	26	22	—	13	—	—	7	—	—	—	—	—	110
60—64	—	—	—	—	4	3	6	15	22	—	11	—	—	10	—	—	—	—	—	82
65	—	—	—	—	1	1	8	—	9	—	12	—	—	18	—	—	—	—	—	68
Teadmata—Inconnu	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	8
Kokku — Total	189	286	384	3 353	2 712	1 268	673	361	167	87	31	16	7	28	16	7	28	—	9 562	

	Vanus — Age													Teadmata Inconnu	Kokku Total					
	—18 a. Moins de 18 a.																			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13							
Peigmehe perekonnasais État civil de l'époux																				
Vallaline—Célibat.	—	20	32	1 831	3 441	1 796	677	248	140	—	25	—	—	19	—	—	—	—	—	8 311
Lesk—Veuf	—	—	—	5	48	88	90	89	88	—	91	—	—	65	—	48	—	—	—	877
Lahutatud—Divorcé	—	—	—	6	49	124	130	106	76	—	38	—	—	20	—	15	—	—	—	574
Teadmata—Inconnu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	—	20	32	1 842	3 538	2 008	909	443	304	198	110	82	68	82	68	8	—	—	—	9 562
Prundi perekonnasais État civil de l'épouse																				
Vallaline—Jeune fille	189	236	382	3 315	2 680	1 079	499	216	98	33	6	—	—	2	—	—	—	—	—	8 711
Lesk—Veuve	—	—	1	11	35	75	79	86	49	—	23	—	—	14	—	—	—	—	—	420
Lahutatud—Divorcée	—	—	1	27	97	114	95	59	20	—	14	—	—	2	—	—	—	—	—	431
Teadmata—Inconnu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	189	236	384	3 353	2 712	1 268	673	361	167	87	31	16	7	28	16	7	28	—	—	9 562

Bulgaaria	10,5	11,5	13,8
Jaapan		12,4	13,7
Kreeka		12,8	13,0
Poola	10,9	12,0	13,0
Hollandi	11,0	11,5	12,3
Rumeenia	11,5	11,7	12,3
Tseilon		12,3	12,2
Portugal	11,0	11,9	12,1
Kanada		10,3	11,7
Uruguay		10,1	11,2
Br.-India		12,8	10,9
Leedu	9,1	10,8	10,8
Hispaania			10,7
Korea		8,5	10,0
Itaalia	8,7	8,7	9,7
Us-Meremaa	8,2	7,9	8,8
Austraalia	7,0	7,7	7,9
Taani	6,8	6,8	6,8
Ungari	6,0	6,3	6,6
Am. Ühendriigid		5,1	6,0
Soome			6,1
Tšehhoslovakkia	3,0	4,1	5,8
Saksu	7,1	7,2	5,4
Iiri	3,0	5,2	5,4
Norra	4,0	4,5	4,8
Šveits	3,7	4,2	4,6
Läti	3,4	4,0	4,4
Belgia	2,4	2,4	3,9
Inglise ¹⁾	2,7	3,0	3,3
Rootsi	2,3	2,2	2,5
Eesti	1,4	0,5	1,6
Austria	-0,7	-0,1	0,0
Prantsuse	-0,3	-0,3	0,8

Austria kadumisega Euroopa kaardilt jääb olevail andmeil vaid üks riik, kelle looduslik iive 1931—35. a.

keskmisil andmeil on veel madalam meie omast, nimelt Prantsuse. Sealjuures leidub maid, kelle rahvastiku looduslik iive ületab isegi Eesti brutosündimuse, näit. Palestiina (ka Vene), Mehhiko, Egiptus. Ka meist märksa madalama sündimuse tasemega maad, nagu Šveits, Inglise, Norra, Rootsi, annavad meiega võrreldes veel õige tõhusa loodusliku iive — 2,5—4,3 1 000 el. kohta. Läti ($4,4^{0}/_{00}$) ja Soome ($6,1^{0}/_{00}$) on selles mõttes palju paremas olukorras. Leedu ja Poola omavad juba eriti kõrget looduslikku iivet, vastavalt $10,9^{0}/_{00}$ ja $13,0^{0}/_{00}$. Teisteks kõrge loodusliku iibega maadeks ($10,1$ — $14,5$ 1 000 el. kohta) osutuvad veel Argentiina, L.-Aafrika, Jugoslaavia, Bulgaaria, Jaapan, Kreeka, Hollandi, Rumeenia, Tseilon, Portugal, Kanada, Uruguay (viimasel sealjuures abiellumismäär on äärmisel madal), Br.-India, Hispaania, Korea.

Et saada kujutlust meie 1938. a. sündimusest, suremusest ja looduslikust iibest, toome vastavad eelteated kuni septembrini (incl.). Neil andmeil moodustavad 1938. a. sissetulnud stat. lehed 1937. a. sama aja kohta:

sünnid	102,5%
surmad	100,4%
abielud	99,8%

Kui püsib sama suhe aasta lõpuni, siis võib pidada ceskätt sündimuses suunda paremusele, mis eeldab celmise aastaga võrreldes aasta lõpuks vastsündinute arvu suurenemist.

Sündimuse, suremuse, abiellumuse ja rahvastikuarvu kohta varem Keskbüroo väljaandets ilmunud andmed.

Sündimus, suremus, abiellumus ja rahvastikuarv 1936. a., A. Tomberg, Eesti Statistika nr. 192(11) 1937. a., lk. 505—597.
Eri raamat: Rahvastikuprobleeme Eestis. II Rahval. v. IV — 1937.

J. Kits.

KAUBALAEVASTIK 1. I 1938. MARINE MARCHANDE le 1. I 1938.

Sisu: 1. Merekaubalaevastik, lk. 576. 2. Sisesevete kaubalaevastik, lk. 576.

Merekaubalaevastik 1. I 1938 — Marine marchande le 1. I 1938.

	20—100 br. reg. tn		100 br. reg. tn ja üle — et pius		Kokku Total		1. I 1937	
	arv	br. reg. tn	nombre	br. reg. tn	arv	br. reg. tn	arv	br. reg. tn
Anurlaevad — <i>Navires à vapeur</i>	17	858	114	150 055	131	150 913	121	138 006
Motorlaevad — <i>Navires à moteur</i>	11	383	7	2 968	18	3 349	19	3 209
Mootorpurjelaevad — <i>Navires à moteur et voiles</i>	27	1 429	23	6 036	50	7 465	46	6 573
Purjelaevad — <i>Navires à voiles</i>	127	5 000	21	9 309	148	14 309	160	15 864
Kokku — Total	182	7 760	165	163 366	347	176 126	346	163 712
Praamid — <i>Bacs</i>	30	1 373	19	2 754	49	4 127	54	4 335
Üldse — Gr. total	212	9 133	184	171 120	396	180 253	400	168 047

¹⁾ Ühes Šoti ja Põhja-Iiriga.

**I. Merekauba-
laevastik.**
Marine marchande.

Merekaubalaevastik (era ja riigi) koos praamidega, kuid ilma abilaevadeta, 1. I 1938

ulatus 396 ühikuni mahuga 180 253 br. reg. *tn*. Võrreldes eelmise aastaga on tänava ühikuid 4 võrra vähem, kuid maht on kasvanud 12 206 br. reg. *tn* võrra ehk 7,2%. Praamideta väljendub kaubalaevastiku seis ja juurdekasv viimase 5 a. jooksul järgnevates arvudes:

	Laev. arv	Maht		%
		br. reg. <i>tn</i>	Juurdekasv br. reg. <i>tn</i>	
1. I 1938	347	176 126	12 414	7,0
„ 1937	346	163 712	20 800	14,2
„ 1936	344	143 298	17 701	14,1
„ 1935	349	125 597	973	0,8
„ 1934	352	124 624	4 731	3,9

Viimase aasta juurdekasv oli väiksem kui paaril eelmisel aastal, mis seletub laevade kallinemisega. Juurdekasv toimus peamiselt aurulaevade arvel. Meie kaubalaevastikust suurenevad pidevalt aurulaevad ning vähenevad purjelaevad. Mootor- ja mootorpurjelaevad, mis omavad kaubalaevastikus mahu järgi arvatult väikest osatähtsust, suurenevad samuti, kuid väikesel määral.

Aurulaevu tuli 1937. a. juurde arvult 10 ning mahult 12 907 br. reg. *tn* ehk 9,3%; eelmise aasta juurdekasv ulatus 19,4%. Osteti 1937. a. jooksul 15 laeva mahuga 14 507 br. reg. *tn*, samal ajal ka vähenes aurulaevu — müügi tõttu 3 laeva 1 810 br. reg. *tn* ja lammutamise tõttu 2 laeva 80 br. reg. *tn*. Laevade üldmahust ilma praamideta moodustab aurulaevade maht 1937. a. lõpul 85,6%.

Ainukeseks vähenevaks laevaliigiks kaubalaevastiku koosseisus on purjelaevad. 1937. a. kahanes purjelaevade maht üldiselt 1 465 br. reg. *tn* võrra ehk 9,2%. Aasta jooksul olid purjelaevade koosseisus järgnevad muudatused: osteti ja ehitati 3 väikest laeva mahuga 87 br. reg. *tn*, hukkus 3 laeva 87 br. reg. *tn*, lammutati 5 laeva 429 br. reg. *tn* ning ehitati ümber mootorpurjelaevaks 7 laeva 1 041 br. reg. *tn*. Purjelaevade osatähtsus laevade üldmahus ulatub 8,2%.

Mootorpurjelaevade osatähtsus kaubalaevastiku koosseisus mahu järgi arvatult ulatus 4,2%, sealjuures suurenes 1937. a. mootorpurjelaevade maht võrreldes eelmise aastaga 13,6%. Üldse tuli 1937. a. ehitamise ja ostu teel mootorpurjelaevu juurde 9,

mahuga 1 423 br. reg. *tn* ning samal ajal langes koosseisust välja müügi ja hukkumise teel 5 laeva mahuga 531 br. reg. *tn*.

Mootorlaevade maht moodustab kõige väiksema osatähtsuse kaubalaevastiku koosseisus, nimelt 1,9%; juurdekasv 1937. a. oli ka väike, nimelt 2,4%. 1937. a. ehitati küll 1 mootorlaev mahuga 192 br. reg. *tn*, kuid samal ajal müüdi ka 1 laev, mis juurdekasvu vähendas.

Laevade suurust võrreldes näeme, et meie kaubalaevastikus tuleb juurde järjest suuremaid laevu.

Laevade arv suuruse järgi:

	1. I 1938	1. I 1937	1. I 1936
Kuni 500 br. reg. <i>tn</i>	251	255	267
500—1 000 „ „ „	20	20	19
1 000—2 000 „ „ „	58	53	43
Üle 2 000 „ „ „	18	17	15

Laevade vanus ei ole koosseisu uuendamisega paranenud. Üle 25 a. vana on tänava 73,6% üldmahust e. a. 69,1%, sealhulgas on üle 40 a. ulatuvat mahtu 23,9% üldarvust. Aurulaevade vanus on enamikul (82,1%) üle 25 a., teiste laevaliikide maht on peamiselt kuni 25 a. vana.

Laevastiku vanus % mahu järgi — *Age de la marine marchande.*

	Age de la marine marchande							40 a. ja teadmista — 40 a. et income	
	—5 a.	5—10	10—15	15—20	20—25	25—30	30—35		
Aurulaevad — <i>Navi- res à vapeur</i>	—	—	0,9	7,8	9,2	24,2	15,8	15,3	27,3
Mootor- ja mootor- purjelaevad — <i>Na- vires à moteur et à moteur et voiles</i>	5,0	13,4	17,8	39,4	10,1	0,4	5,6	5,3	2,4
Purjelaevad — <i>Na- vires à voiles</i>	1,8	4,4	11,8	45,2	7,4	9,0	10,6	5,2	4,0
Kokku — Total	0,5	1,2	2,8	12,8	9,1	21,5	14,4	13,8	23,9
1. I 1937	0,5	1,9	7,6	14,1	6,9	18,9	16,9	12,8	20,5

**2. Sisevete kauba-
laevastik.**
*Flotte marchande
intérieure.*

Sisevete kaubalaevastik kahaneb vähehaaval: 1937. a. läks üldmaht võrreldes e. a. 8,5% tagasi, aasta varem 5,5%.

Vähenedamine sündis peamiselt aurulaevade arvel. Üldse koosneb sisekaubalaevastik 3/4 osas lotjadest ja 1/4 osas aurulaevadest.

Mere- ja sisevete kaubalaevastiku arvud koos on toodud järgnevas tab.:

Mere- ja sisevete laevastiku arvud koos.

	Mere-laevad		Sisevete laevad		Kokku	
	Arv	Br. reg. <i>tn</i>	Arv	Br. reg. <i>tn</i>	Arv	Br. reg. <i>tn</i>
Aurulaevad	131	150 913	18	923	149	151 836
Mootorlaevad	18	3 349	2	50	20	3 399
Mootorpurjelaevad	50	7 465	—	—	50	7 465
Purjelaevad	148	14 399	—	—	148	14 399
Praamid ja lodjad	49	4 127	58	2 972	107	7 099
Üldse	396	180 253	78	3 945	474	184 198

Tab. I. Merekaubalaevastik L. I 1938 — Marine marchande le 1. I 1938.

Laevad — Navires:	Aurulaevad Navires à vapeur		Mootorpurjelaevad Navires à moteur		Mootorpurjelaevad Navires à moteur et voiles		Purjelaevad Navires à voiles		Kokku — Total		Preamad — Bacs		Uitse — Grand total						
	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage					
20 — 50 br. rgt.	8	287	47	10	325	163	451	269	98	8 071	2 487	131	4 134	19	584	495	150	4 718	3 461
51 — 100 " "	9	571	198	1	68	21	978	665	29	2 019	1 714	51	3 025	11	789	699	62	4 615	3 292
101 — 250 " "	13	2 397	1 224	1	182	98	2 131	1 618	8	1 360	1 177	34	6 080	19	2 764	2 513	85	4 816	6 625
251 — 500 " "	14	6 940	3 945	8	3 322	1 0	3 322	2 511	2	2 669	2 371	35	12 906	35	—	—	36	12 906	8 432
501 — 1000 " "	14	10 305	5 658	9	1 820	1 094	583	466	2	1 478	1 341	20	14 195	30	—	—	31	14 195	8 550
1001 — 1500 " "	30	39 278	22 967	—	—	—	—	—	2	2 143	1 881	32	24 848	32	—	—	32	24 848	24 848
1501 — 2000 " "	25	43 231	25 462	—	—	—	—	—	1	1 639	1 516	26	44 870	26	—	—	26	44 870	26 978
2001 ja üle — et pitas	18	43 894	29 434	—	—	—	—	—	1	—	—	18	43 804	18	—	—	18	43 804	29 434
Kokku — Total 20—100	17	868	240	11	383	184	27	934	127	5 090	4 201	182	7 760	38	1 313	1 194	212	9 133	6 763
Kokku üle — Total pitas de 100 rgt.	114	150 055	87 817	7	2 966	1 665	23	6 036	4 695	9 309	8 286	165	166 366	19	2 754	2 513	184	171 120	104 876
Uitse — Gr. total	131	150 913	88 057	18	3 349	1 849	56	5 329	4 865	14 599	12 487	347	170 126	49	4 127	3 707	396	180 253	111 629

Ehitamise aeg. Année de construction.	Kokku — Total		Uitse — Grand total	
	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage	Art — Nombre	Maht rgt. Tonnage
1937—1938	20	877	20	877
1938—1928	2	1 728	2	1 728
1927—1923	2	758	2	758
1922—1918	6	2 801	6	2 801
1917—1919	7	15 686	7	15 686
1912—1908	9	8 143	9	8 143
1907—1903	22	23 884	22	23 884
1902—1898	24	14 488	24	14 488
1897—1893	15	9 143	15	9 143
1892—1888	18	22 438	18	22 438
1887 ja varem	13	8 816	13	8 816
Teadmata — Inconnu	1	6 441	1	6 441
Kokku — Total	131	150 913	131	150 913

Suurusse järgi — Répartition d'après le tonnage.

Vaanuse järgi — D'après l'âge.

Tab. 2. Murekaubalevasstiku kokusaamul, tegevuse iseloom ja laevade omakind — Ports marchands maritimes, genre de l'activité des navires et les propriétaires des navires.

	Aurulaevad Navires à vapeur		Mootulaevad Navires à moteur		Motorjulaevad Navires à moteur et voiles		Purjelaevad Navires à voiles		Kokku — Total		Picaamid Bacs		Üldes Grand total		
	Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		
	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	
Tallinn	94	111 828	18	2 275	1 184	2 674	2 674	4 267	3 644	191	121 025	13	72 738	204	123 202
Pärnu	18	20 184	1	670	465	871	6 436	5 745	49	28 170	3	18 506	46	28 444	
Karva ja Narva-Jõesuu	5	380	1	20	13	13	512	425	25	3 235	33	1 742	39	2 986	
Kuressaare	3	1 414	2	375	187	100	1 094	1 094	46	3 254	2	2 180	25	2 325	
Laspsuu	10	17 033	—	—	—	694	1 378	1 210	17	19 015	11	11 702	49	2 130	
Kaasa	—	—	—	—	—	85	76	62	4	121	4	124	17	19 015	
Kuusa	—	—	—	—	—	85	71	71	4	122	96	96	4	101	
Paidiski	—	—	—	—	—	25	85	71	4	122	96	96	4	101	
Loksa	—	—	—	—	—	37	294	240	0	641	500	500	9	641	
Kärda	1	69	—	—	—	395	294	34	26	2	103	63	2	103	
Kokku — Total	131	150 913	18	3 349	1 849	7 465	5 529	14 399	12 487	347	176 126	49	107 922	396	180 253

Laevade kokusaamul — Ports marchands maritimes.

Laevade tegevuse iseloom — Genre de navigation des navires.

	Reisijate ja praahivee tegevus		Reisijate ja praahivee tegevus		Reisijate ja praahivee tegevus		Reisijate ja praahivee tegevus		Reisijate ja praahivee tegevus		Reisijate ja praahivee tegevus		Reisijate ja praahivee tegevus		
	Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		
	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	
21	7 134	4 014	4	120	78	7 465	5 529	148	14 399	25	7 254	49	4 092	95	7 254
100	143 326	33 995	14	3 225	1 771	7 465	5 529	148	14 399	312	108 419	103 782	49	361	172 546
18	564	51	—	—	—	—	—	—	—	13	564	51	—	13	564
3	111	3	—	—	—	—	—	—	—	3	111	3	—	3	111
4	583	85	—	—	—	—	—	—	—	4	583	85	—	4	583
5	3 533	102	—	—	—	—	—	—	—	5	3 533	102	—	5	3 533
0	1 338	163	—	—	—	—	—	—	—	6	1 338	163	—	6	1 338
149	156 478	88 410	18	3 349	1 849	7 465	5 529	148	14 399	365	131 691	108 275	49	414	185 618

Kokku — Total

Laevade omakind — Propriétaires des navires.

	Üksikud isikud		Üksikud isikud		Üksikud isikud		Üksikud isikud		Üksikud isikud		Üksikud isikud		Üksikud isikud		
	Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		Mahl reg. tn Tonnage		
	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	br.	net.	
25	28 672	17 090	2	507	318	2 108	1 540	50	8 121	7 186	101	39 376	313	597	
36	26 815	15 251	9	475	212	2 108	1 540	50	8 121	7 186	101	39 376	26 028	11	40 205
67	95 134	55 523	5	1 902	1 137	5 329	3 972	98	6 278	5 301	169	107 116	64 983	4	104
3	289	168	2	375	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—
131	150 913	88 057	18	3 349	1 849	7 465	5 529	148	14 399	12 487	347	176 126	107 922	49	4 127

Üldes — Grand total

Reisijate ja praahivee tegevus laevad.
Navires de voyageurs et de marchanda.

Reisijate ja praahivee liiklaevad — Navires de ligne
Trampliaevad — Navires sans ligne définitive

Abilaevad — Navires auxiliaires.

Vedulaevad — Remorqueurs
Sellest riigi vedulaevad
Päästelaevad — N. de sauvetage
Jätkumurdjad — Briseglace
Tulelaev., löstelaev. ja meremärkide pa-
nijad — N. de signaux, hydrographiques
etc.

Baak — Etat
Üksikud isikud — Personnes privées
Aksiaelsid, osatühendused, kaubandusli-
kud ettevõtted — Associations, sociétés
et autres entreprises commerciales
Laevaosakind — Compagnons
Omavalitsus

Tab. 3. Sisevete kaubalaevastik suuruse järgi — Flotte marchande intérieure d'après le tonnage des navires.

	20—50 br. rgt.			51—100 br. rgt.			101—250 br. rgt.			Kokku — Total		
	Arv Nombre	Maht rgt. Tonnage		Arv Nombre	Maht rgt. Tonnage		Arv Nombre	Maht rgt. Tonnage		Arv Nombre	Maht rgt. Tonnage	
		br.	net.		br.	net.		br.	net.		br.	net.
Aurulaevad — Navires à vapeur	11	325	130	5	334	169	2	204	123	18	923	422
Mootorlaevad — Navires à moteur	2	50	37	—	—	—	—	—	—	2	60	37
Praamid — Bacs	1	30	33	—	—	—	—	—	—	1	36	33
Lodjad — Chalands	33	1 007	833	20	1 409	1 185	4	520	427	57	2 936	2 445
Kokku — Total	47	1 418	1 033	25	1 743	1 354	6	784	550	78	3 945	2 937

Tab. 4. Sisevete kaubalaevastik laevade vanuse järgi — Flotte marchande intérieure d'après l'âge des navires.

	1937—1933		1932—1928		1927—1923		1922—1918		1917 ja varem		Teadmata Inconnu		Kokku Total								
	Arv Nombre	Maht reg. tn Tonnage		Arv Nombre	Maht reg. tn Tonnage		Arv Nombre	Maht reg. tn Tonnage		Arv Nombre	Maht reg. tn Tonnage		Arv Nombre	Maht reg. tn Tonnage							
		br.	net.		br.	net.		br.	net.		br.	net.		br.	net.	br.	net.				
Aurulaevad — Navires à vapeur	—	—	—	1	25	16	1	94	54	2	99	56	11	505	204	3	200	92	18	923	422
Mootorlaev. — Navires à moteur	1	26	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	16	—	—	—	2	60	37
Praamid — Bacs	—	—	—	1	36	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	36	33
Lodjad — Chalands	8	259	215	13	452	385	7	363	311	1	27	26	13	933	755	15	902	753	57	2 936	2 445
Kokku — Total	9	284	236	15	513	434	8	457	365	3	126	82	24	1 438	959	19	1 127	861	78	3 945	2 937

Tab. 5. Kaubalaevastiku kasv ja kahanemine 1937. a. — Accroissement et diminution du tonnage de la marine marchande en 1937.

	Aurulaevad Navires à vapeur		Mootorlaevad Navires à moteur		Mootorpurjel. Navires à moteur et voil.		Purjelaev. Navires à voiles		Praamid Bacs		Üldao Grand total	
	Arv	br. rgt.	Arv	br. rgt.	Arv	br. rgt.	Arv	br. rgt.	Arv	br. rgt.	Arv	br. rgt.
Juurdekasv — Accroissement	15	14 852	1	192	9	1 423	3	92	1	148	29	16 707
Ostetud — Navires achetés	15	14 507	—	—	1	52	1	24	—	—	17	14 583
Ehitatud ja ümberehit. — Construits et reconstruits	—	—	1	192	8	1 370	2	68	1	148	12	1 773
Übermõõtmisega juurde tulnud — Surplus du au remesurement	—	345	—	—	—	1	—	5	—	—	—	351
Väheneimine — Diminution	5	1 945	2	112	5	531	15	1 557	6	356	33	4 501
Müüdnud — Nav. vendus	3	1 810	1	76	4	451	—	—	—	—	8	2 337
Hukkunud — Perdus en naufrages	—	—	—	—	1	80	3	87	—	—	4	167
Lammutatud ja vanaduse tõttu hävinud — Viellissement	2	80	—	—	—	—	5	429	5	164	12	673
Ümberehitatud — Reconstitués	—	—	—	—	—	—	7	1 041	1	192	8	1 233
Muul põhjusil — Autres causes	—	55	1	36	—	—	—	—	—	—	1	91
Üldtulemus — Résultat	+10	+12 907	-1	+80	+4	+892	-12	-1 465	-5	-208	-4	+13 206

Kaubalaevastiku kohta varem Keskbüroo väljaandis ilmunud andmed.

Kaubalaevastik 1. I 1936. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 176(7)—177(8) 1936. a., lk. 408—412.

Kaubalaevastik 1. I 1937. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 191(10) 1937. a., lk. 530—542.

ÕNNETUSED LAEVADEGA EESTI VETES 1937. a.
AVARIES ENREGISTRÉES dans les EAUX ESTONIENNES en 1937.

Õnnetused laevadega Eesti vetes 1937. a. — *Avaries enregistrées dans les eaux estoniennes.*

Rahvuslipp <i>Pavillon national</i>	Õnnetuse iseloom — <i>Caractère l'avarie</i>											
	Madalikule-jooks <i>Bas-fond</i>		Laev lekkis <i>Navires faisant de l'eau</i>		Mootorite ja muude masinate rike <i>Avaries aux moteurs et machines</i>		Mitmesugused vigastused <i>Autres menues avaries</i>		Hukkunud <i>Perte totale</i>		Kokku <i>Total</i>	
	arv	br. rgt.	nombre	br. rgt.	arv	br. rgt.	arv	br. rgt.	arv	br. rgt.	arv	br. rgt.
Eesti	10	4 546	3	147	1	1 527	14	4 727	1	31	29	10 978
Saksa	2	2 259	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2 259
Vene	—	—	1	2 885	—	—	—	—	—	—	1	2 885
Kokku — Total	12	6 805	4	3 032	1	1 527	14	4 727	1	31	32	16 122

1937. a. juhtus Eesti vetes laevadega õnnetusi 32 juhul (e. a. 30 juhul). Kannatada said 29 eesti laeva, 2 saksa laeva ja 1 vene laev. Nende hulgast hukkus 1 eesti laev mahuga 31 br. reg. *tn*. Üldse ulatus laevaõnnetustel kahjustatud maht 16 122 br. reg. *tn* (e. a. 10 438 br. reg. *tn*).

Sagedamaks õnnetusjuhuks oli madalikule-jooks, nimelt 12 juhul 32-st ning madalikule-jooksunud maht moodustab kahjustatud üldmahust 42,2%. Madalikule-jooksu põhjuseks oli peamiselt udu ja tormine ilm.

Laevaõnnetuste kohta varem Keskbüroo väljaandels ilmunud artiklid.

Õnnetused laevadega Eesti vetes 1935. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 176(7)—177(8) 1936. a., lk. 412.
 Õnnetused laevadega Eesti vetes 1936. a., J. Kits, Eesti Statistika nr. 191(10) 1937. a., lk. 542.

Tab. 6. Riigiraudteed septembris 1938 — Chemins de fer en septembre 1938.

1. Tähtisamad andmed pirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

*) Kiitardõppemelisel arvestataakse teljekoormis teljepaari peale.	Tulukoovate rong- km arv (1000) <i>Trains-km des tr. lignes (1000)</i>	Reisija- km (1000) <i>Voyageurs- km (1000)</i>		Isäkohtade kasuta- mise % — % des plu- ces occupées	Tühijade vaheprotsent % üldarv. Fourniture de voitures vides	Laaõitud kauba- vag. keskmine telje koorem*) <i>Poids moyen par essieu d'un wagon chargé</i>		Keskmine netokaal kõigi kaubarongel <i>Poids moy. net de train pour march.</i>	Keskmine kauba- rongi brutokaal (üldv. arv) — <i>Poids moy. brut d'un train à marchand.</i>		Keskmine kauba- rongi telgede arv — <i>Nombre moy. d'essieux pour un train de march.</i>	
		Üldarv <i>Total</i>	III kl. <i>III cl.</i>			Üld- veost <i>Traff. total</i>	Maksul. veost <i>Traiff. payés</i>		Tallinna suunas <i>Vers Tallinn</i>	Tallin- nast- Aur dep. <i>Tallinn</i>	Tallinna suunas <i>Vers Tallinn</i>	Tallin- nast- Aur dep. <i>Tallinn</i>
		b) Lalarõppemelised teed — <i>Voie large.</i>										
Auru- ja mootorronges	208	17 706	10 183	40,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Sell.: Paldiski—Kella	5	118	118	10,5	28,6	4,76	1,89	—	—	—	—	—
Haapsalu—Kella	19	802	854	33,5	25,6	3,08	2,99	43	—	—	23	23
Kella—Tallinn	17	1 118	1 102	48,5	21,8	4,33	3,92	77	142	91	36	35
Tallinn—Tapa	50	3 900	3 415	37,3	30,8	6,54	5,77	353	724	417	70	101
Tapa—Kõhtla	38	1 914	1 703	45,3	35,0	5,78	5,05	214	508	302	55	76
Kõhtla—Narva	17	1 072	1 006	35,0	12,0	8,32	3,01	73	160	143	29	26
Tapa—Tartu	54	4 187	3 681	43,1	15,4	5,10	4,60	266	568	450	74	80
Tartu—Petersi	23	1 290	1 258	43,3	32,6	4,67	4,47	172	428	355	49	76
Tartu—Valga	41	2 005	1 837	34,3	24,6	4,83	4,01	107	472	312	66	60
Valga—Petersi	23	740	731	30,1	20,3	5,04	4,40	169	107	320	31	43
Petersi—Irboska	5	96	96	30,2	37,9	6,08	5,66	—	—	—	—	—
Tähtajaliskõigi raudteel	—	374	292	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrirong. Tall.—Pääsküla	30	3 007	3 007	57,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	328	21 403	19 880	42,3	27,2	5,55	4,99	228	513	340	61	74
Augustis — en août 1938. a.	333	27 427	25 216	50,5	25,0	5,06	5,02	223	520	323	62	70
Septembris — en septembre 1937. a.	310	24 003	21 487	48,7	30,2	5,65	5,00	238	576	358	69	81
1. IV—30. IX 1938	1 052	153 540	141 499	48,4	27,2	5,52	4,91	227	528	342	64	74
1. IV—30. IX 1937	1 008	153 816	137 463	50,3	29,1	5,80	5,23	246	586	361	67	83
1. I—30. IX 1938	2 864	208 183	180 780	45,2	27,6	5,53	4,91	220	538	376	64	78

	b) Kiitardõppemelised teed — <i>Voie étroite.</i>											
	Lalarõppemelised teed — <i>Voie large.</i>			Kiitardõppemelised teed — <i>Voie étroite.</i>								
	Sept.— 1938	en Sept. 1937	1. IV— 30. IX 1938 ¹⁾	1. IV— 30. IX 1937	1. I— 30. IX 1938	Sept.— 1938	en Sept. 1937	1. IV— 30. IX 1938	1. IV— 30. IX 1937	1. I— 30. IX 1938	1. I— 30. IX 1937	1. I— 30. IX 1938
Kõigi saadetiste kaal — <i>poids: tn</i>	172	185	964	1 086	1 440	65	74	402	472	635	—	—
Sell.: maksumõeld saadet. — <i>Dont les march. payables: tn</i>	20 612	20 578	114 684	124 598	167 180	5 268	5 220	29 028	35 136	46 647	—	—
Sellest kohalik. erakaubad — <i>Dont marchand. privées: tn</i>	152	163	837	958	1 251	57	65	358	428	565	—	—
Sellest välismaal. erakaubad — <i>Dont marchand. étrangères: tn</i>	18 529	18 448	102 100	110 703	148 403	4 000	4 000	25 520	31 066	40 854	—	—
Kaal — <i>poids tn</i>	143	150	782	911	1 181	56	64	347	413	555	—	—
tn-km	17 333	17 517	95 740	105 059	140 747	4 547	4 512	24 703	30 903	39 977	—	—
2. Kaubavedu (1 000) — <i>Transport des marchandises (1 000).</i>												
tn-km	0,0	0,5	3,2	2,8	4,3	0,3	0,2	1,5	1,3	2,0	—	—
Üldarv	54	47	290	262	401	19	17	106	97	142	—	—
3. Pagasivedu (1 000) — <i>Transport des bagages (1 000).</i>												
Üldarv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Reisijate vedu (1 000) — <i>Transport des voyageurs (1 000).</i>												
Sellest välismaal. — <i>Dont étrangers</i>	6	6	36	31	48	0,7	0,9	3,9	3,9	5,2	—	—
Sellest III klassis — <i>III classe</i>	870	856	5 231	5 195	7 531	113	103	830	700	1 176	—	—
Sellest I-II klassis — <i>I-II classe</i>	807	847	5 193	5 124	7 468	113	97	808	729	1 185	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	21 403	24 003	158 540	153 216	208 183	5 776	4 921	41 454	39 002	56 548	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	3 697	3 788	21 064	21 728	31 789	—	—	—	—	—	—	—
Sellest teel — <i>Nombre de voyag. par km expl.</i>	23	31	201	201	278	9	7	62	58	84	—	—
Keskmine sõidukaugus — <i>Parcours moyen km.</i>	24,4	27,8	2,2	2,4	2,1	50,7	47,3	60,5	60,5	47,9	—	—
Magamiskaartide üldarv — <i>Cart. pour wag.-lits vend.</i>	3	4	22	25	34	—	—	1,0	4,8	3,2	—	—
Perroonipiletide üldarv — <i>Tickets d'entrée vendus</i>	14	13	88	88	117	—	—	0,02	1,4	—	—	—
5. Veerõkoosseisu kasutamise (1 000) — <i>Exploitation du matériel roulant (1 000).</i>												
Sellest reisironges — <i>Dont trains de voyageurs</i>	336	324	1 993	1 946	2 909	196	163	1 159	1 007	1 640	—	—
Sellest kiirkaubaronges — <i>Dont trains de march. rapides</i>	240	230	1 456	1 419	2 140	138	127	846	774	1 230	—	—
„ kaubaronges — <i>Dont trains de marchand.</i>	22	20	129	180	201	—	10	15	67	47	—	—
„ töõronges — <i>Dont trains ouvriers</i>	60	51	333	299	466	42	11	212	88	261	—	—
„ teel — <i>Dont trains de service</i>	8	5	41	38	45	13	12	65	66	72	—	—
Teel — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	10 665	10 304	61 172	61 728	87 430	7 465	7 547	44 418	48 598	65 711	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	3 066	3 788	24 582	23 647	35 405	2 943	2 406	14 807	14 072	21 553	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	0 699	6 536	36 590	37 781	52 025	5 122	5 141	29 611	33 636	49 858	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	31,7	31,8	30,7	31,7	30,1	33,1	46,3	48,3	48,3	40,1	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	25,0	22,5	25,1	26,4	24,2	25,0	40,7	30,0	42,3	34,4	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	8,0	8,1	8,2	8,2	8,1	—	—	—	—	—	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	3,9	3,7	4,1	3,9	4,1	7,4	8,0	7,0	8,0	7,2	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	65,9	70,9	65,3	69,5	66,9	83,6	89,5	73,6	62,6	73,6	—	—
Sellest — <i>Dont: Elektrirongid — Trains électrig.</i>	73,0	64,9	63,4	63,4	58,7	64,8	64,8	70,8	67,3	73,4	—	—
Keskum. kaubar. bruto-kaal üldveost — <i>Poids de tr. march.</i>	476	493	476	493	480	229	212	212	223	230	—	—

Tab. 1. Väliskaubandus septembris 1938. a. — Võetud kokku lähendamata arvude järgi. Arvud alla 500 kg ja 500 kr on märgitud „0”

Table with 12 columns representing countries: 1. Briti Gr.-Bretagne, 2. Leedu Lihuanie, 3. Läti Lettonie, 4. N.S.V.L. U.R.S.S., 5. Poola-Danzig Pologne-Danzig, 6. Prant-suse France, 7. Rootsi Suede, 8. Saksa Allemagne, 9. Soome Fin-lande, 10. Tšeh-hoslovakkia Tchéco-slovag., 11. P.-Am. Ühend-riigid Etats-Unis d'Am., 12. Muud riigid Autres pays. Rows include categories like 'A. Sissevedu tonnid' and 'B. Sissevedu kroonides' with various sub-items and their respective values.

*) Sellest: 1) Välismaal töötletud Eesti kauba tagasivedu Eesti 3 997 kg 34 697 kr — Dont réimportation des marchandises estoniennes exportées pour perfectionnement ultérieur 3 397 kg 34 697 kr. 2) Välismaa kauba ajutine sissevedu talendavaks töötlemiseks Eesti 960 kg 7 600 kr — Importation des marchandises étrangères pour la fabrication 960 kg 7 600 kg.

Tab. 2. Väliskaubandus muude riikidega septembris 1938. a.

Commerce extérieur avec les autres pays en septembre 1938.

Arvud alla 50 kg on märgitud „0,0“ — Les chiffres moins de 50 kg sont indiqués par „0,0“.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu		Väljavedu		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu		Väljavedu	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentina — Argentine	185,3	101 831	84,0	6 773	181. Guajaana — Guyane	—	—	0,1	45
6. Austria — Autriche	0,5	5 209	3,0	6 765	72. India — Inde	66,5	25 294	18,7	3 584
7. Belgia-Luksemb. m.l. — Belgique-luxembourgeoise Union éconóm.	307,4	54 460	467,9	172 094	17. Iiri — Irlande	—	—	8,7	4 147
169. Bolivia — Bolivie	—	—	0,4	1 120	19. Itaalia — Italie	55,3	96 895	3,3	2 447
170. Brasiilia — Brésil	1,0	2 099	—	—	46. Jaapan — Japon	8,1	22 950	—	—
Briti aasmaad ¹⁾ — Colonies britanniques ¹⁾	435,2	298 797	1 138,5	175 762	172. Kolumbia — Colombie	3,2	6 107	5,8	1 136
182. Austraalia — Australie	17,3	46 298	1 043,8	147 321	15. Kreeka — Grèce	17,2	28 695	77,6	16 989
82. Egiptus Südaan — Soudan anglo-égyptien	22,5	39 063	—	—	141. Kuuba — Cuba	—	—	1,8	824
64. Hongkong — Hong-Kong	0,1	86	—	—	38. Lõuna-Slaavia — Yougoslavie	2,5	2 431	4,1	9 193
65. India — Inde	275,4	77 605	17,9	6 090	Mandžuuria — Mandchourie	0,0	12	—	—
154. Jamaica — Jamaïque	3,1	3 797	—	—	140. Mehhiko — Mexique	2,5	2 700	—	—
136. Kanada — Canada	4,5	10 864	2,1	4 255	23. Norra — Norvège	163,4	58 895	20,1	68 536
99. Keenia ja Uganda — Kenya et Ouganda	4,9	1 841	—	—	148. Panama — Panama	—	—	8,7	2 090
87. Kullarannik — Côte de l'Or	56,5	25 250	—	—	174. Paragvaj — Paraguay	36,8	24 243	11,3	2 157
83. Küpros — Chypre	—	—	0,4	380	175. Peruu — Pérou	0,0	25	35,5	7 942
93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid — Union Sud-Africaine	23,0	26 300	26,8	10 130	26. Poola-Danzig — Pologne-Danzig	900,2	157 873	86,7	147 871
95. Lõuna-Rodeesia — Rhodésie méridionale	0,9	2 021	—	—	27. Portugal — Portugal	13,8	8 096	9,7	6 565
66. Malaisia — Malaisie	5,1	5 558	1,0	730	Portugali aasmaad ¹⁾ — Colonies portugaises ¹⁾	50,3	11 810	0,7	521
32. Malta — Malte	—	—	36,3	5 763	132. Angola — Angola	0,1	300	—	—
104. Mauriitius — Maurice	—	—	0,0	50	133. Mosambik — Mozambique	50,2	11 010	0,7	521
193. Pitcairni saared — Îles Pitcairn	0,7	751	—	—	Prantsuse aasmaad ¹⁾ — Colonies françaises ¹⁾	27,0	6 771	74,8	11 013
67. Saravak — Sarawak	4,1	4 493	—	—	109. Alžeeria — Algérie	18,2	3 372	—	—
88. Sierra-Leon	0,1	112	—	—	120. Indo-Hiina — Indo-Chine	0,0	60	68,0	9 343
100. Tanganjika — Tanganyika	3,8	4 143	—	—	123. Madagaskar — Madagascar	0,8	1 251	—	—
160. Trinidad ja Tobago — Trinité et Tobago	0,9	756	3,1	750	80. Maroko — Maroc	7,5	1 060	—	—
62. Tšailon — Ceylan	7,8	10 723	—	—	112. Senegal — Sénégal	0,1	62	1,3	440
185. Uus-Meremaa — Nouvelle-Zélande	3,6	9 133	2,1	293	122. Somaaliraanik — Côte des Somalis	0,4	466	—	—
140. Costa-Rica — Costa-Rica	0,1	183	—	—	55. Süüria — Syrie	—	—	5,0	730
173. Ecuador — Equateur	1,3	1 284	—	—	28. Rumeenia — Roumanie	0,0	24	—	—
76. Egiptus — Egypte	232,8	259 850	5,1	1 154	142. Santo-Domingo — Dominicaine, République	—	—	45,1	10 967
143. Guatemala — Guatemala	—	—	7,1	1 003	54. Siiam — Siam	0,1	77	—	—
41. Hiina — Chine	4,1	4 359	70,1	13 371	35. Sveits — Suisse	9,3	79 378	16,4	8 458
11. Hispaania — Espagne	0,1	132	—	—	9. Taani — Danemark	809,4	212 980	423,7	198 834
25. Hollandi — Pays-Bas	211,2	167 781	630,0	123 670	36. Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaquie	69,0	130 938	66,7	58 880
Hollandi aasmaad ¹⁾ — Colon. néerlandaises ¹⁾	2 171,8	218 996	13,8	3 629	171. Tšili — Chili	5,0	720	—	—
167. Curaçao — Curaçao	2 105,3	193 702	—	—	37. Türgi — Turquie	24,3	34 785	40,8	3 154
					16. Ungari — Hongrie	16,0	7 092	4,4	9 965
					176. Urugvaj — Uruguay	32,0	32 151	—	—
					177. Venezuela — Venezuela	2,0	2 324	1,8	985
					P.-Am. Ühendriikide valdused ¹⁾ — Possessions d'États-Unis d'Am. ¹⁾	0,2	234	—	—
					195. Havai — Havai	0,2	234	—	—

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained septembris 1938. a.

Commerce extérieur des principaux articles en septembre 1938.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton		kr		Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Et — couronne d'Estonie	ton		kr	
		1	2	3	4			5	6		
SISSEVEDU — IMPORTATION.											
II. Toidu- ja maitseained, joogid		12 630,5	1 233 223			233	Sojatangud	199,8	28 927		
2. Tera- ja jahvatatud vili		3 768,7	371 397			235	Loomalubi.	—	—		
80 Riis		138,4	25 080			III. Toor- ja poolvalmisained					
Sel.: Br.-India		133,4	25 000			8. Loomariigilained, peale rasvade ja õhke					
3. Aed- ja juurvili		11,6	6 141			237—241	Toored loomanahad ern.	210,7	212 281		
59 Apelsinid ja mandariinid		—	—			Sel.: Argentina					
60 Sidrunid		1,0	521			Soome					
69—75 Puuvili ja marjad kuivatatud		10,1	5 327			Urugvaj					
5. Kala, kalasaadused ja vähid		1 134,9	197 386			243—257	Karunahad	8,3	66 552		
112 Heeringad		1 063,1	189 652			9. Seemned, taimed ja nende osad					
6. Muud toidu- ja maitseained, joogid		7 574,7	629 816			281	Kopra	169,4	139 372		
167 Kohvlood toored		8,3	10 080			285	Ristkheinasemmed	50,2	11 010		
172, 175 Kakaooad ja -pulber		63,9	33 019			305, 306	Tubak lehtedena, kasvudena	65,9	123 891		
176 Tee igasugune		4,2	9 998			Sel.: Türgi					
178, 179 Suhkur pesnike ja tükkidena		3 627,6	454 627			Bulgaaria					
Sel.: Briti		2 980,7	379 978			Kreeka					
Poola-Danzig		646,9	74 649			N. S. V. L.					
204—206 Sool		3 836,6	68 700			307	Humalad	2,6	3 002		
212—217, 221—224 Viinad ja veinid		13,6	26 437			11. Paberitoarained					
7. Loomasööd		200,6	28 402			349	Tselluloos, kuiv	236,0	54 732		
231, 231-a Kiilid, igasugused (loomasööd)		—	—			12. Tekstiiltoarained					
Sel.:		—	—			352	Puuvill toores	593,7	623 874		
232 Õlikoogid		—	—			Sel.: P.-Am. Ühendriigid					
		—	—			Egiptus					

¹⁾ Dominioonid, aasmaad, valdused, protektoraadid ja mandaat-territooriumid — Dominions, colonies, possessions, protectorates et territoires de mandat.

Tab. 3. Väliskaubanduse tähtsamad ained septembris 1938. a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en septembre 1938 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Läti ühine nomenklatuur <i>Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie</i>	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr — couronne d'Estonie	ton	kr	
1		2	3	4		5	6	
SISSEVEDU — IMPORTATION.								
357	Kanep	10,6	7 877	702, 703	Villane riie kangastena	6,7	127 329	
	Sel.: Br.-India	14,1	5 611		Sel.: Briti	5,6	111 060	
359	Džunt	113,6	35 597		Saksa	1,0	14 503	
363	Vill värvimata	20,2	39 340	706, 741	Villased ja puuvillased kangad tehnl. tarbeks	0,4	3 348	
367	Sel.: Briti	13,9	39 334	713, 715	Siid- ja kunstidrahtid ja -lõng	25,8	125 689	
368	Kunstvill	8,1	13 887	716—719,				
368	Toorsid	—	—	721,722,731	Siid- ja kunstidraht	0,5	31 158	
13. Ärtsid ja metallid töötlemata		344,9	51 169	743	Vaharite ja vaharidest kaup	4,7	13 615	
376	Malm toores	287,4	20 068	747, 748	Kõied ja nõõrid	0,7	813	
389	Inglisina	2,0	7 351	749	Kalavõrgud	0,3	5 184	
390	Tina	22,2	7 243	762—767	Peakatted igasugused	2,4	60 008	
14. Mineraalid peale ärtside		10 713,9	228 198	20. Metallid töötlemata		2 889,8	710 920	
397—399	Vabrik. ja ehit. tarvitav savi	83,4	3 175	768—772,	Raud ja teras (vts., lat., sordi jne.)	1 918,6	340 338	
447	Kivisüsi	7 551,2	133 504	775—778	Sel.: Saksa	1 203,8	205 580	
	Sel.: Briti	7 551,2	133 504	773, 774	Prantsuse	289,5	46 813	
440	Koks	1 020,4	28 361	779—783	Raud- ja terasplekk	887,5	287 013	
15. Keemiatööstuse toorained		12 028,2	1 340 749		Sel.: Briti	882,8	139 631	
a) Õlid, rasvad, valgud, kummi tooreid		4 878,1	543 268		Saksa	206,2	58 627	
462	Loomarav tehniliseks tarbeks	2,6	1 010	784—788	Rootsi	98,4	31 858	
468	Sojaoõli	12,2	4 797	789—790	Raud- ja terastraat igasugune	28,8	10 351	
473	Palmõli	11,3	4 082		Vask	22,8	27 224	
474	Kookosõli	38,4	15 174		Sel.: Rootsi	14,9	16 108	
	Sel.: Rootsi	30,1	11 419		Saksa	7,8	10 896	
481	Kakaovõli	10,0	12 309	791	Vasktorud	4,8	9 593	
483, 490-a	Nafta ja gaasiõli	557,1	39 303	792	Vasktraat isolee-ta igasugune	0,9	8 097	
	Sel.: Holl.-Curaçao	221,8	20 403	21. Põllumajandusmasinad ja -riistad		173,8	269 197	
	N. S. V. L.	220,7	11 790	809	Traktorid	49,6	101 183	
484	Masunt	—	—	810, 811	Vihjapeksugraanituurid jõumasi- naga ja ilma	40,3	42 118	
485	Petrooleum	3 042,2	236 629	817, 818	Niidumasinad	—	—	
	Sel.: Holl.-Curaçao	1 540,0	129 360	825	Viljatid	0,2	981	
	N. S. V. L.	1 060,6	74 800	830—838	Separaatorid ja m. põllumajandus- masinad	11,3	39 660	
487	Bensin	854,1	65 931	834	Piima transportkannud	31,3	41 322	
	Sel.: Holl.-Curaçao	204,4	26 341	835	Põllutöõmasinate osad	13,5	12 383	
	P.-Am. Ühendriigid	170,5	17 859	841	Põllumajandusmasinad	17,5	37 477	
493	Paraffin	14,6	4 829	847	Plahvatatusjõumasinad	—	—	
496	Määrdeõli ern.	280,1	54 165	849	Veskite seadised	1,6	2 031	
	Sel.: P.-Am. Ühendriigid	68,7	10 457	860	Kudumismasinad	—	—	
	Briti	59,7	13 038	842—848,	Õmblus- ja plüütmismasinad ja nende osad	14,4	52 302	
	N. S. V. L.	97,6	9 564	851—854	Töõmasinad ja abinõud igasu- gused	62,6	161 922	
515	Kautšuk ja guttaperts toored	14,5	15 859	865	Masinata ja aparateide osad	96,1	241 243	
518	Harpis	10,0	3 893	876	23. Metallkaup ern.	644,9	575 607	
	Sel.: P.-Am. Ühendriigid	13,0	2 878		Malmnõud emallitud	20,0	11 775	
527, 528	Terpentiniõli	6,0	2 468	872	Rauast ja terasest taotud, pres- sit. ja valatud kaup ern.	106,5	24 324	
b) Väetised		5 106,9	576 910	876	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod	225,8	71 311	
535	Tsüülsalpeeter	5,0	720	881,884,885	Raudtraatnaelad ja -needid	4,3	2 542	
537	Väikevelhapu ammoniak	335,0	42 200	875, 877—	Muu treititud, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	102,1	144 849	
541	Superfosfaat	101,9	4 587	880, 886	Raudplekk-kaup ern. lihtne	48,5	68 310	
540, 547	Kaaliseadid	3 000,0	297 037	887, 889	Vasktraatkaugad	0,9	7 470	
				895	Raud- ja terastraatkaup ern.	5,9	9 777	
c) Keemiatööstuse toorained punkt a ja b nimetatamata		2 043,1	220 571	901—903	Noakauv igasugune	3,4	22 931	
549	Väikevel puhastamata	2 032,0	183 360	906-908, 911	Ern. käsitööriistad	13,8	37 797	
				909—910	Vihid ja keermetsitõik abinõud	3,0	14 767	
				912	Vaskkaup igasugune	13,5	86 632	
				920	Alumiiniumkaup ern.	0,9	7 081	
				924, 925	24. Elektrimasinad, -aparadid ja tarbed	159,2	572 008	
					El.-dünamo-, mootorid, trans- formaatorid	22,0	116 557	
					El. mõõtmisaparadid	1,9	22 352	
					El. hõõgiambid	6,4	89 006	
					El.-kaablid metallpanseriga	63,4	47 795	
					El.-juhtmed isoleeritud	22,2	82 318	
					El. lüliljad, kaitsjad, lambipesad, reostaadid ja signaalitarbed	9,8	41 337	
					Raadioaparadid, -osad ja -tarb.	17,4	156 207	
					25. Instrumentid, aparadid (peale elektri- apar.) ja laskeriistad	13,1	252 177	
					945	Fotoapar. ja osad	0,4	13 768
					953	Arstiriistad, -aparadid ja -tarbed	0,8	81 939
					958—966	Kellad	2,1	40 274
					973—980-a	Muusikariistad	2,3	28 672
					981—984	Laskeriistad	0,7	7 574
						81,7	200 792	
					986—992	Veesõiduriistad	1,798	1 798
					999	Sõidautod	27 tk.	67 229
						(Itk.)2,81rgt.		
						27 tk.		

1) Sellest: Välismaal töötletud Eesti kauba tagasivedu Eesti 3 397 kg 34 697 kr; välismaa kauba ajutine sissevedu täiendavaks töötlemiseks Eesti 986 kg 7 660 kr — Dont réimportation des marchandises estoniennes exportées pour perfectionnement ultérieur 3 397 kg 34 697 kr; importation des marchandises étrangères pour la fabrication 986 kg 7 660 kr.

Tab. 14. Vabariigi piiridest ülesõitnute arv septembris ja oktoobris 1938. a.
 Nombre de personnes ayant passés les confins de la République en septembre et octobre 1938.

	Okt. — Octobre		Sept. — Sept.		Reisikaartidega — Cart. de voyage:	750	773	700	737
	Sissesõitn.	Väljasõitn.	Entrées	Sorties					
Välispassidtega Passeport pour l'étranger	a) Riikondsuse järgi D'après la sujétion				Välispassidtega Passeports pour l'étranger	b) Piiripunktide järgi D'après les cordons de la frontière			
Eesti — Estonie	742	869	1 102	1 000	Tallinn	1 315	1 152	1 803	1 804
Ameerika Ühendr. — États-Unis	38	44	56	64	Vaiga	1 160	1 525	1 552	1 663
Belgia — Belgique	9	11	4	6	Narva	54	54	83	72
Danzig — Danzig	7	10	11	12	Mõisaküla	17	12	24	36
Helveetsia — Suisse	39	34	33	36	Haapsalu	—	—	—	—
Hiina — Chine	—	—	—	—	Mõniste	—	—	—	—
Hispaania — Espagne	2	3	2	1	Pärnu	—	1	3	17
Hollandi — Pays-Bas	47	49	24	19	Kuressaare (ka Rühnu)	—	1	2	—
Inglise — Angleterre	77	98	137	158	Kokkula	—	2	4	—
Itaalia — Italie	36	42	31	27	Kunda	—	—	—	—
Jaapan — Japon	9	8	16	19	Narva-Jõesuu	—	1	—	—
Kanada — Canada	2	0	1	6	Piirivalvepunktid — D'après les cordons de la garde-frontière	111	141	216	236
Kreeka — Grèce	3	4	8	9	Kokku — Total	2 660	2 893	3 702	3 816
Leedu — Lithuanie	72	57	112	108	Reisikaartidega — Cart. de voyage				
L.-Slaavia — Yougoslavie	1	2	13	23	Tallinn	908	963	1 411	1 409
Läti — Lettonie	255	265	413	439	Teised punktid	8	7	13	7
Norra — Norvège	22	30	13	22	Kokku — Total	976	970	1 424	1 476
N.S.V.L. (Vene) — U.R.S.S.	25	34	30	25	Sisepassidtega — Passeports ordin.				
Poola — Pologne	55	197	151	236	Tallinn	20	6	46	43
Prantsuse — France	24	30	34	42	Vaiga	829	830	1 639	1 624
Rumeenia — Roumanie	5	5	12	16	Mõisaküla	93	97	190	184
Rootsi — Suède	89	97	234	259	Pärnu	—	—	—	—
Saksaa — Allemagne	665	600	555	608	Kokkula	16	34	5	24
Soome — Finlande	313	315	373	368	Mõniste	29	24	27	32
Taani — Danemark	31	26	61	70	Kuressaare	—	—	—	—
Tšehhoslovakkia — Tchécoslovaq.	30	35	80	86	Piirivalvepunktid	6 080	6 032	6 428	6 328
Türgi — Turquie	5	1	4	3	Kokku — Total	7 086	7 073	8 333	8 235
Ungari — Hongrie	29	25	60	74	Üldse — Gr. total	10 732	10 936	13 461	13 527
Muud riigid — Autres pays	10	18	10	23	1. I — 31. X 1938	153 037	149 637	142 315	138 751
Riikondsuseta — N'ayant auc. sui.	12	12	23	48	Vastav kuu 1937. a.	10 894	10 922	12 371	12 862
					Dehmine kuu 1938. a.	13 401	13 527	21 010	22 700

Tab. 29. a) Tööturg oktoobris 1938. a. — Marché du travail en octobre 1938.

	A. Töötute arv — Nombre des chômeurs						B. Töövõtjate arv Nombre de chercheurs du travail											
	Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total			Mehed — Hommes			Naised — Femmes			Kokku — Total		
	I liik	II liik	Kokku	I kateg.	II kateg.	Total	I liik	II liik	Kokku	Mehed	Naised	Kokku	Mehed	Naised	Kokku	Üldse (A+B)	Gr. total (A+B)	
Jäi üle eelmisest kuust — Restés de mois précédent	56	32	88	80	17	108	142	49	191	251	165	416	607					
Registreeriti (I korda aastas ¹) — Enregistrés (1 fois au cours de l'année) ¹	36	19	55	68	28	96	104	47	151	342	264	606	757					
Tulnud tagasi töölt — Reutrés du travail fourni	72	30	108	103	70	175	175	106	281	509	374	883	1 184					
Väljalangenulist registreeriti uuesti — Rayés enrég. de nouveau	39	23	62	97	44	141	136	67	203	64	41	105	308					
Kokku — Total	203	110	313	354	159	513	557	269	826	1 166	844	2 010	2 836					
Paigutati tööle (I korda aastas ¹) — Placés (1 fois) ¹	35	21	56	27	7	34	62	28	90	290	172	462	552					
Paigutati tööle (teist või enam korda aastas ¹) — Placés (II et plus fois) ¹	48	33	81	54	42	96	102	75	177	491	311	802	979					
Langes välja — Rayés de listes	44	22	66	75	9	84	119	31	150	81	75	156	306					
Kokku — Total	127	76	203	156	58	214	283	134	417	862	558	1 420	1 837					
Registreer. 31. X 1938 — Enregistrés au 31. X 1938	76	34	110	198	101	299	274	135	409	304	286	590	999					
Sellest — Dont d'après les bourses:																		
Tallinna linna tööhõrs	58	32	85	121	68	189	174	100	274	185	66	251	525					
Tartu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73	135	208	208					

	M.—H.		N.—F.		c) Vabade kohtade arv — Offres du travail.	M.—H.		N.—F.	
	I liik	II liik	I kateg.	II kateg.		I liik	II liik		
Tööle paigutatud ja nimekirjast kustutatud töötud — Chômeurs placés et rayés	104	93	—	—	Vabu kohti 1. X 1938 — Places vac. au 1. X . . .	—	—	515	101
Tööle paigutatud — Placés pour l'occupation aux: erastöödele — travaux privés	33	37	—	—	Tööpakkumiste arv — Nombre des offres	—	—	3 851	646
avalikele töödele — travaux publics	—	—	—	—	Tööpakkumist võetud tagasi — Offres retirées	—	—	30	67
talvistele töödele — trav. organisés p. assist.	—	—	—	—	Rahuldatud töövõnnudumiste arv — Offres sa- toides	—	—	—	918
Kokku — Total	137	130	—	—	Nelst { töötutega — par chômeurs	—	—	137	130
Nimekirjast kustutatud — Rayés de listes	66	84	—	—	Dont: { töövõtjatega — par demandeurs d'emploi	—	—	781	483
Tööle paigutamata — Non placés	414	585	—	—	Vabu kohti 1. XI 1938 — Places vac. au 1. XI 1938	—	—	3 418	67
Nelst { töötuid — chômeurs	110	299	—	—					
Dont: { töövõtjaid — demandeurs d'emploi	304	286	—	—					

¹) Arvestusaasta loetakse 1. IV — 31. III.

Tab. 30. Tööstusettevõtted ja tööloolu 1-ks oktoobriks 1938. a.
Entreprises industrielles et leur main d'oeuvre au 1. octobre 1938.

	Tööstuste üldarv				Nais- töölised		Töölised ja teenistajad		Töölised ja teenistajad		Töölised ja teenistajad		Töölised ja teenistajad		Töölised ja teenistajad		Tööstuste arv
	Number général des travailleurs				Dont ouvriers		Dont ouvriers		Dont s. des ouvriers		Dont s. des ouvriers		Dont s. des ouvriers		Dont s. des ouvriers		
	1. X 1938	1. X 1938	1. X 1938	1. X 1938	+	=	1. X 1938	1. X 1938	+	=	1. X 1938	1. X 1938	+	=	1. X 1938	1. X 1938	
I. Murrud ja kaevandused	25	5 770	357	370	5 257	-513	91,1	4 802	-511	90,4	53	884,9	401,9	47,1	27,7	44,5	204
Sellest: Olikivi-kaevandused	7	4 166	272	319	4 119	-47	98,9	3 759	-55	98,6	35	691,3	370,6	49,1	28,5	46,4	166
II. Minceraiide tööstus	30	2 659	170	265	2 474	-115	95,6	2 254	-118	95,0	102	452,6	199,7	42,0	21,7	37,2	85
Sellest: Metallitööstus	56	6 546	201	2 959	6 448	+2	100,0	5 793	+1	100,0	109	1 222,3	601,0	46,3	20,2	44,6	164
III. Sellast: Masinaehitus ja remont	19	2 480	74	1 09	2 395	-35	98,6	2 102	-38	98,2	45	418,4	214,1	42,5	25,0	41,8	74
Sellest: Raudtee ja trammitehased	6	1 522	17	22	1 517	-5	99,7	1 358	-4	99,7	11	248,8	158,5	56,3	32,5	55,7	19
IV. Keemiatööstus	19	3 041	167	223	2 955	-62	98,2	2 841	-67	97,9	6	565,9	263,4	40,6	25,5	36,4	88
Sellest: Kivihõõnetööstus	4	1 036	114	176	1 374	-62	98,8	1 698	-64	96,4	4	385,7	178,9	40,4	25,2	39,9	71
V. Naabatahus	14	4 607	15	93	4 599	-8	99,8	4 509	-9	98,9	14	1 041,1	44,5	34,5	20,9	33,9	1
VI. Tekstiil- ja nahatööstus	50	10 901	659	617	10 843	-42	100,0	9 898	-46	100,5	46	1 872,4	788,8	60,0	38,5	31,5	102
Sellest: Puvvihatööstus	35	3 727	255	52	3 570	-143	103,8	3 499	-143	104,1	27	707,4	270,4	38,6	29,7	32,4	62
VII. Puitööstus	44	3 852	217	375	3 724	-156	98,9	3 383	-162	95,2	27	692,0	258,9	42,1	27,8	37,2	71
Sellest: Viinoristööstus	1	1 443	6	21	1 427	-16	98,9	1 219	-17	98,6	17	238,6	129,7	47,9	32,8	41,8	17
VIII. Paberitööstus	16	2 348	42	24	2 366	+18	100,8	2 103	+17	100,9	26	438,5	211,4	48,9	37,0	40,4	3
IX. Polügraafiatööstus	23	1 599	33	24	1 608	+9	100,6	1 332	+7	100,3	30	261,2	148,8	56,9	29,9	30,4	3
X. Toidu-, maitseain- ja jookide tööstus	44	3 697	314	137	3 814	+127	103,4	3 219	+135	104,4	15	689,7	323,1	46,7	20,8	26,7	32
XI. Kehakatte- ja puidukaupade tööstus	31	1 880	122	51	1 951	+71	103,8	1 771	+76	104,5	10	369,0	127,3	34,2	27,1	35,7	1
Sellest: Jalamuudetööstus	8	651	60	18	693	+48	106,5	626	+48	107,0	6	122,0	54,6	45,1	35,7	40,0	1
XII. Ehitistööstus	72	6 746	2 084	2 687	5 998	-753	88,8	5 388	-781	87,2	62	1 153,1	578,7	48,7	24,0	42,2	212
XIII. Elektri- ja gaasitööstus	8	1 128	49	54	1 123	-5	99,6	1 000	-2	98,2	1	147,4	115,5	46,4	31,1	45,6	15
XIV. Puhastustööstus	4	1 123	2	6	1 119	-4	98,7	1 07	-2	98,2	1	21,0	6,1	22,7	23,9	1	
Kokku suurtööstus — Total	486	50 847	4 532	5 875	49 594	-1 343	97,4	43 695	-1 360	97,0	587	8 574,0	4 006,3	43,0	26,7	37,6	1 017
Sellest: ettevõtted 50 ja üle töötajaga — Les entreprises ayant plus de 50 travail.	208	43 025	3 388	4 477	41 886	-1 139	97,4	36 965	-1 156	97,0	423	7 208,0	3 414,0	43,1	27,1	37,9	897
Dont: ettevõtted 20–49 töötajaga — Les entreprises ayant 20–49 travailleurs	228	7 822	1 194	1 398	7 618	-204	97,4	6 730	-204	97,1	164	1 366,0	592,0	42,4	24,7	36,1	120

Ühise suur- ja kesktööstus — Grand total (a+b) 1 429 60 215 5 891 7 083 58 953 -1 262 97,9 52 155 -1 304 97,6

Tahtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1926—38. a. —

Rahandus (mlj. kr¹) —

Table with columns for 'Läikvel olev raha (kruu 1-ks)', 'Ariseis - Bilans', 'Hoium - Dépôts', and 'Laenuid'. Rows include monthly averages (Keskmiselt kuu) and monthly data (1926-1938) for various banks and financial institutions.

Väliskaubandus —

Table with columns for 'Ühiskauba 1 000 kr', 'Sellest Dori', 'Väljaveo % sisseveost', 'Väljaveo % de l'exportation à l'importation', 'Sissevedu in Importation (en tn)', 'Väljaveo in Exportation (en tn)', 'Võli - Beurre', 'Munad - Oeufs', 'Kartulid Pommes de terre', 'Lih ja liha - Viand', 'Toornahad Cuis bruts', 'Metsamaterjal Produits forestiers', 'Tselluloos Cellulose', 'Vineer (plaad) Plaques en bois et fonds de chara.', 'Ajalohu- ja trükipaber Papier', and 'Lina ja takud Lin et draps'. Rows include monthly averages (Keskmiselt kuu) and monthly data (1926-1938).

Tahtsamad väljaveoained (tuh. kr) —

1) 1. aprillist. 2) Ilma Eesti panga kassades olnud vahetusraha. 3) 1931. a. — 25 ühispanka. 4) Ilma Valitsuse jooksva arvea. 5) Ühes Valitsuse laenuga. 6) Sellest kantud üle muudest aktiivtest 3,4. 7) 8 kuu keskmine.

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	Lk.	Page
Abiellumus, sündimus, suremus ja rahvastiku arv 1937. a. — A. Tomberg	541—575	541—575
Kaubalaevastik 1. I 1938 — J. Kits	575—579	575—579
Õnnetused laevadega Eesti vetes 1937. a. — J. Kits	580	580
Tähtsamad Eesti majandus- ja ühiskondliku elu nähtused 1926—38. a.	596—600	596—600

ALATISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standard-numeratsioon)		(Numération permanents)	
Tab. 1. Väliskaubandus septembris	582	Tab. 1. Commerce extérieur en septembre	582
2. Väliskaubanduse muude riikidega septembris	584	2. Commerce extér. avec les autres pays en septembre	584
3. Väliskaubanduse tähtsamad ained septembris	584	3. Commerce extér. des princip. articles en septembre	584
Põlvitusmonopol	595	Ventes d'alcool	595
6. Riihtõnnetused septembris	581	6. Chemins de fer en septembre	581
7. Tallinna sadama tegevus oktoobris	587	7. Mouvement du port de Tallinn en octobre	587
8. Eesti Panga äriüksuse 31. X 38	587	8. Bilans de la Banque d'Estonie le 31. X 38	587
10. Era- ja ühispankade äriüksuse 1. X 38	588	10. Situat. financ. des banques au 1. X 38	588
11. Üksikute pankade äriüksuse summad 1. X 38	588	11. Bilans des princip. banques au 1. X 38	588
13. Valuuta hinnad Tallinna börsil septembris	589	13. Cours du change à Tallinn en septembre	589
14. Vabariigi piiridest ülesõitnud septembris ja oktoobris	591	14. Nombre des personnes ayant passé les confins de la République en sept. et oct.	591
15. Linnade rahvastik septembris ja oktoobris	589, 590	15. Mouv. de la populat. dans les villes en sept. et oct.	589, 590
Liikvel olev raha	596	Circulation fiduciaire	596
Pankadevahelise arvekoja tegevus	596	Mouvement de la chambre de compensation	596
Protestitud vekslid	596	Effets protestés	596
Kapitall emissioonid	596	Emissions des capitaux	596
Tööstustoodang	596	Production de quelques industries	596
Loomataudid	596	Épizooties	596
Tapamajade tegevus	596	Fonctionnement des abattoirs	596
24. Suurmüügilõhnad oktoobris	592	24. Prix de gros en août et octobre	592
Toidusinete maksumus kalorilise sisalduse järgi	596	Coût de denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive	590
26. Turuhinnad oktoobris	596	26. Prix de détail en août et octobre	596
Elatusmaksumusindeksid	596	Nombres-indices du coût de la vie	596
Suurmüügilõhnad	596	Nombres-indices de prix de gros	596
29. Tööturg oktoobris	591	29. Marché du travail en octobre	591
30. Tööstusettevõtteid ja töölolu 1. oktoobriks	594	30. Entreprises industrielles et leur main-d'oeuvre au 1. oct.	594
33. Nakkushaigused augustis ja septembris	595	33. Maladies contagieuses en août et sept.	595
Abiellumus, sündimus ja suremus	590	Mariages, naissances et décès	590

Alatiste tabelite koostamisviis vt. nr. 182(1) — 1937, lk. 33.

*) Viimased andmed ilmuvad eelmistes kuukirjades.

Par * sont désignés les tableaux parus dans les NN précédents.

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

LÜK A. EESTI DEMOGRAFIA.

Vihk I.	Haridus Eestis I	Lk. 223+136, 1924.	Kr. 6.—
" II.	Sündivus, surevus, abieluv. ja rahvalikum. 1921—1923. a.	" 52+54, 1925.	" 3.—
" III.	Tervishoid Eestis	" 132+80, 1925.	" 5.—
" IV.	Rahvastik ja tervishoid	" 306, 1930.	" 8.—
" V.	Surnapühjaste registreerimiskord ja rahvusv. surnapühj. nomenklat.	" 4+128, 1931.	" 1.30
"	Sotsiaalkindlustus Eestis	" 76, 1937.	" 1.50

EESTI MAJANDUS.

Vihk I.	Väliskaubandus 1923. a.	Lk. 20+72, 1924.	Kr. 2.—
" II.	Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevasõit	" 102, 1925.	" 2.50
" III.	Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	" 64, 1925.	" 2.—
" IV.	Väliskaubandus 1924. a.	" 22+92, 1925.	" 3.—
" V.	Tööstus Eestis	" 80, 1926.	" 2.50
" VI.	Riigiraudteed 1924. a.	" 38, 1926.	" 2.—
" VII.	Väliskaubandus 1925. a.	" 109, 1926.	" 3.25
" VIII.	Väliskaubandus 1926. a.	" IV+106, 1927.	" 3.25
" IX.	Aktiaseltside, osühisuste ja ühisteg. asut. äriseisud I. I 1926	" 32+84, 1927.	" 2.—
" X.	Väliskaubandus 1927. a.	" 106, 1928.	" 3.25
" XI.	Eesti väliskaubandus 1928. a.	" 120, 1929.	" 3.50
" XII.	Väliskaubandus 1929. a.	" 152, 1930.	" 5.—
" XIII.	Väliskaubandus 1930. a.	" 144, 1931.	" 5.—
" XIV.	Väliskaubandus 1931. a.	" 140, 1932.	" 4.—
" XV.	Väliskaubandus 1932. a.	" 124, 1933.	" 4.—
" XVI.	Väliskaubandus 1933. a.	" 124, 1934.	" 4.—
" XVII.	Väliskaubandus 1934. a.	" 120, 1935.	" 4.—
" XVIII.	Väliskaubandus 1935. a.	" 120, 1936.	" 4.—
" XIX.	Väliskaubandus 1936. a.	" 124, 1937.	" 4.—
" XX.	Väliskaubandus 1937. a.	" 140, 1938.	" 4.—

EESTI PÕLLUMAJANDUS.

Vihk II.	Eesti põllumajandus II	Lk. 132, 1924.	Kr. 2.25
" III.	Loomapidamine Eestis 1924. a.	" 17+105, 1925.	" 1.50
" IV.	Eesti põllumajandus 1925. a.	" 3+201, 1926.	" 3.—
" V.	Eesti põllumajandus 1926. a.	" VIII+254, 1927.	" 3.—
" VI.	Eesti põllumajandus 1927. a.	" VIII+207, 1928.	" 2.75
" VII.	Eesti põllumajandus 1928. a.	" VIII+218, 1929.	" 2.75
" VIII.	Eesti põllumajandus 1929. a.	" VIII+264, 1930.	" 3.50
" IX.	Eesti põllumajandus 1930. a.	" VIII+230, 1931.	" 3.50
" X.	Eesti põllumajandus 1931. a.	" VIII+232, 1932.	" 3.50
" XI.	Eesti põllumajandus 1932. a.	" VIII+207, 1933.	" 3.—
" XII.	Eesti põllumajandus 1933. a.	" VIII+280, 1934.	" 3.50
" XIII.	Eesti põllumajandus 1934. a.	" VIII+188, 1935.	" 3.50
" XIV.	Eesti põllumajandus 1935. a.	" VIII+172, 1936.	" 3.50
" XV.	Eesti põllumajandus 1936. a.	" VIII+172, 1937.	" 3.50
" XVI.	Eesti põllumajandus 1937. a.	" VIII+168, 1938.	" 3.50

LÜK B.	1. Üldrahvalgemise olukokkuvõtted	Lk. 78, 1923.	Kr. 2.—
	2. Sugemed vigaste laste kohta Eestis	" 164, 1923.	" 3.75
	3. II Riigikogu valimised	" 78, 1923.	" 3.—
	4. Eesti väliskaubandus 1921—1922	" 60+38, 1923.	" 2.50
	5. 1922. a. Üldrahvalgemise andmed.		
Vihk I.	Rahva demograafiline koosseis ja korteriolud Eestis	Lk. 88, 1925.	Kr. 2.—
" II.	Üleriikiline kokkuvõte (tab.)	" 8+188, 1924.	" 4.—
" III.	Rahva tööala ja ühiskondline kihitus	" 88+84, 1925.	" 3.—
" IV.	Virumaakond	" 24+52, 1924.	" 2.—
" V.	Järvamaakond	" 52+60, 1923.	" 3.—
" VI.	Harjumaakond ja Tallinn	" 40+56, 1924.	" 3.—
" VII.	a) Läänemaakond	" 20+56, 1924.	" 2.—
"	b) Saaremaakond	" 20+56, 1924.	" 2.—
" VIII.	Pärnumaakond	" 40+84, 1924.	" 3.50
" IX.	Viljandimaakond	" 36+84, 1924.	" 3.50
" X.	Tartu- ja Valgemaakond	" 40+92, 1924.	" 3.—
" XI.	Võru- ja Petserimaakond	" 30+46, 1924.	" 3.—
	6. 1922. a. Üldrahvalgemise andmete läbitõttam. plaan ja tabelite sisu	" 48, 1923.	" 1.—
	7. Asumaa majapidamised Eestis 1919—23. a.	" 46+60, 1924.	" 3.50
	8. 1925. a. Põllumajandusliku üleskirjutuse andmed	" 4+219, 1926.	" 3.75
	9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (38 dia- ja kart. värv.)	" 1925.	" 6.—
	Statistiline album, v. II. Majandus (24 dia- ja kart. värv.)	" 1926.	" 6.—
	Statistiline album, v. III. Põllumajandus (joonised, fotod, tekst)	" 112, 1928.	" 7.50
	10. III Riigikogu valimised	" 48, 1927.	" 1.75
	12. IV Riigikogu valimised	" 62, 1929.	" 1.75
	13. 1929. a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk I	" XI+235, 1930.	" 7.50
	14. 1929. a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk II	" IV+94+44, 1932.	" 3.—
	15. Eesti 1920—1930. Arvuline ülevaade (lühikõites)	" XV+405, 1931.	" 7.—
	16. V Riigikogu valimised	" 52, 1933.	" 1.50
	17. II Rahvaloenduse andmed: v. I. Valdade rahvastik	" IV+104, 1934.	" 3.—
	v. II. Rahvastiku koostis ja korteriolud	" VIII+152, 1935.	" 3.—
	v. III. Tööharu ja leibkonnad	" 228, 1935.	" 5.—
	v. IV. Rahvastiku probleeme Eestis	" VIII+156, 1937.	" 3.—
	18. Eesti arvudes 1920—1935	" XVI+348, 1937.	" 6.—

LÜK F. EESTI STATISTIKA KUUKIRI:

1922. a. Nr. 1—11 hind kokku Kr. 10.—	1928. a. Nr. 74—85 hind kokku Kr. 15.—	1934. a. Nr. 146—157 hind kokku Kr. 15.—
1925. " " 12—21 " " " 15.—	1929. " " 86—97 " " " 15.—	1935. " " 158—169 " " " 15.—
1924. " " 22—33 " " " 15.—	1930. " " 98—109 " " " 15.—	1936. " " 170—181 " " " 15.—
1925. " " 34—45 " " " 15.—	1931. " " 110—121 " " " 15.—	1937. " " 182—193 " " " 15.—
1926. " " 46—61 " " " 15.—	1932. " " 122—133 " " " 15.—	1938. " " 194— " " " 1.50
1927. " " 62—73 " " " 15.—	1933. " " 134—145 " " " 15.—	